

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI ÁPRILIS 24-ÉN SÁROSPATAKON TARTOTT TAVASZI
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA PÉTER

EGYHÁZMEGYEI LELEKÉSI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1928.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REF EGYHÁZMEGYE 1928. ÉVI
ÁPRILIS HÓ 24 -ÉN, SÁROSPATAKON TARTOTT
GYŰLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen voltak:

Kiss Ernő
esperes

Meczner Béla
gondnok

elnöklete alatt:

Éles István
Forgács Gyula
Hegedűs László
Horváth János
Janka Károly
Marton János
Máthé Gyula
Kun Zoltán
papi

Dr. Asztalos Kálmán
Hodossy Béla
Dr. Kiss Sándor
Dr. Meczner Tibor
Sebeő Gyula
világi

tanácsbírák;

Janka Péter
papi

Asztalos Gyula
Hubay Kálmán
Dr. Csontos József
világi

jegyzők.

Gecse Lajos e. megyei pénztárnok, Dr. Kérészy Sándor,
Dr. Szabó Sándor e.-megyei ügyészek, Pataky Sándor tan-
ügyi biz.-i lelkészi elnök, Kántor Mihály, vitéz Nyitray Károly,
Szathmáry Ferenc tanító képviselők.

Bacsokay Károly, Batta János, Bényey József, Bernáth
István, Csűry István, Diószeghy Mihály, Farkas Lajos, Dr.
Fülep Gusztáv, Göndöcz István, Halmy Miklós, Horváth

István, Igaz József, Kovács László, Kiss Pál, Molnár Ferenc, Molnár László, Makó Dezső, G. Nagy Béla, Osváth József, Sütő Kálmán, Szabó Andor, Kósa Szabó Pál, Szilva István, Szöllősy József, Takács Béla, Tantó János, Tóth Kálmán, Verebélyi Barna, Verebélyi Dezső, Veres Imre, Tóth Áron, Zsiros József lelkészek; Kovács Lajos hitoktató és Nemcsik Endre s.-lelkész; — továbbá: Dr. Izsó Bertalan főgondnok és Csicséri József gondnok a sárospataki egyház képviselőjében.

A XC. zsoltár 1. versének eléneklése után:

1. *Kiss Ernő* esperes költői szárnyalású, buzgó imádságban kérte Isten megsegítő kegyelmét és áldását anyaszentegyházunkra és tanácskozásunkra. Majd *Meczner Béla* egyházmegyei gondnok üdvözli a megjelent alkotó tagokat s

a gyűlést megnyitja.

2. Lelkeszi főjegyző felolvassván a gyűlést alkotó tagok névsorát

a gyűlés megalakul s Dr. *Bessenyei Zénó*, *Bernáth Aladár* világi tanácsbírák, *Győry Kálmán*, *Kiss Miklós*, *Körössy György* és *Móricz István* lelkészek távolmaradását igazolja, az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt tagokat, úgymint: *Butykay István*, *Sáfár István* és *Szilágyi Géza* lelkészeket felhívja, hogy elmaradásukat jelen határozat vételétől számított 30 napon belül az esperes úrnál igazolják, mit ha nem tennének, 4 P bírság fizetésére elköteleztetnek.

3/a. *Janka Károly* cigándi lelkész napirend előtti felszólalásra kapván engedélyt, javasolja: miszerint kérje fel e.-m.-i gyűlés a főtiszteletű és mélt. egyetemes Konventi elnökséget, hogy méltóztassék az egyházközségek földresujtó, nyomasztó anyagi helyzetében:

a) a Nm. m. kir. pénzügyminiszter úrnál az egyházközségek illetékegyenértékének megállapítására nézve új eljárást kieszközölni s a már esedékessé vált illetékek után felszámított kamatok és pótdíjak elengedését kérni;

b) a Nm. m. kir. belügyminiszter úrnál pedig közbenjárni, hogy a tanítói nyugdíjjárulékoknak részbeni vagy egészbeni átvállalását tárgyzó és a ref. felekezeti iskolák részére iskolafenntartási segélyeket megállapító, a belügyminiszter úr által meg nem erősített községi képviselőtestületi határozatok felülvizsgáltassanak és a belügyminiszter úr által jóváhagyólag megerősíttessenek, hogy ezen összegek a községi költségvetésből törölhetők ne legyenek.

E.-m.-i gyűlés az előterjesztett, egyházaikra nézve nagyfontosságú javaslatot határozati erőre emeli s az ügy sürgősségére tekintettel rendkívüli úton kéri fel a főt. és mélt. egyetemes konveti elnökséget, hogy az illetékes miniszter uraknál úgy az illetékegyenérték, mint a tanítói nyugdíjjárulékok és iskolafenntartási segélyek sérelmezett ügyének kedvező elintézését nagyértékű és hathatós közbenjárásával lehetővé tenni kegyeskedjék.

3 b. *Vitéz Nyitray Károly* e.-m.-i tan.-egyl.-i elnök szintén napirend előtti felszólalásra kérvén és kapván engedélyt, bejelenti, hogy az O. R. T. E. balatonalmádi üdülőtelepe ez évben is készséggel adja meg a lelkészek számára azokat a kedvezményeket, melyeket tanítótagjai részére nyújt. — Egyben ismerteti a nyújtandó kedvezményeket és azok igénybevételére nézve közöl felvilágosításokat.

E.-m.-i gyűlés a bejelentést — köszönetének kifejezésével — tudomásul veszi.

4. Szavazatbontó bizottság jelenti, hogy a múlt évi őszi közgyűlésünk 6 b. számú határozata által — a Danyi József nyugalomba vonulásával és a Sütő Kálmán lemondásával — megüresedettnek nyilvánított 2 lelkészi tanácsbírói állásra 50 egyház adta be szavazatát. A beadott 50 érvényes szavazat közül Éles István és Hegedűs László lelkészekre esett 44—44 szavazat; Móricz Istvánra 6, Pataki Sándorra 2, Szöllősy József, Verebélyi Dezső, Göndöcz István és Tantó János lelkészekre 1—1 szavazat. Bodroghalom szavazatot nem adott, Sajóhídvég pedig elkésve küldte be szavazatát.

E.-m.-i gyűlés a szavazatbontó bizottság jelentését tudomásul veszi s *Éles István* és *Hegedűs László* lelkészeket megválasztott tanácsbíróknak kijelenti, tőlük az E. T.-einkben előírt esküt kiveszi s új munkamezejükön végzendő minden szolgálatukra Istennek gazdag áldását kéri. A szavazatot nem adott *Bodroghalom*-i és szavazatát a kitűzött határidőnél később beküldő *Sajóhídvég*-i egyházat 4—4 pengő birság fizetésében elmarasztalja. Egyben az *Éles István* és *Hegedűs László* e.-m.-i lelkészi aljegyzőknek tanácsbírókká történt megválasztásuk folytán megüresedett 2 lelkészi aljegyzői állásra szavazást rendel el s a szavazás határidejéül folyó évi május 30-at állapítja meg.

5/a. Tárgyaltatott *Osváth József* tállyai, *Szilva István* báji megválasztott lelkészeknek állásukba való beerősítésük iránti kérelmük.

Egyházmegyei közgyűlés *Ozsváth József* tállyai, *Szilva István* báji megválasztott lelkészeket állásukba beerősíti és működésükre Isten bő áldását kéri.

5/b. Tárgyaltatott *Bokor Jenő* tiszaluci, *Varga József* báji megválasztott tanítók beerősítésük iránti kérelmük.

Egyházmegyei közgyűlés *Bokor Jenő* tiszaluci, *Varga József* báji megválasztott tanítókat állásukba beerősíti, működésükre Isten áldását kéri. *Varga József* az előírt hivatalos esküt az egyházmegye színe előtt letette.

6. Báró *Vay Miklós* e.-m.-énk világi tanácsbirája arra való hivatkozással, hogy a nagy távolság és más téren való elfoglaltsága megakadályozzák abban, hogy tanácsbirói tisztével járó kötelességeit a kívánt módon teljesítse, bejelenti tanácsbirói tisztéről való lemondását. Egyben kifejezi azon reménységét, hogy majd ha lakását egyházmegyénk területére, Golopra teszi át, a közszolgálat terén is nagyobb hasznára lehet az ősei emlékével oly szoros kapcsolatban álló szeretett ref. egyházának.

E.-m.-i gyűlés a felhozott okok alapján sajnálattal veszi tudomásul báró *Vay Miklós*nak a világi tanácsbirói állásról való lemondását és örömmel fogadja a jövőre vonatkozó biztató ígéretet.

A lemondás folytán megüresedett tanácsbirói állásra a szavazást elrendeli s a szavazatok beadásának határidejéül f. évi május 30-át állapítja meg.

7. *Móricz István* mezőzombori lelkész, a tállyai járás számvevője, esperes úrhoz intézett 2/928. sz. beadványában gyakori gyengélkedésére való tekintettel, kérte ezen megbízatása alól való felmentését. *Esperes úr* 58/928. sz. határozatával a felmentést megadta s a legközelebbi e.-m.-i közgyűlésünk határozatáig *Kósa Szabó Pál* mádi lelkészt bízta meg a tállyai járási számvevői teendők ellátásával.

Ugyancsak fenti számú határozatában intézkedett

esperes úr a Pungur Béla volt vámosujfalui lelkész, tolcsvai járási számvevő, továbbá Tantó János volt tiszaluci lelkész és itteni járási számvevő-járásuk területéről történt elköltözésük folytán megüresedett számvevői állások helyettesítésére nézve is, megbízván a tolcsvai számvevői teendők ellátásával ideiglenesen Győry Kálmán erdőhorváti, a tiszaluci járási számvevői teendők ellátásával pedig Veres Imre taktaharkányi lelkészeket.

E.-m.-i gyűlés esperesének intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul veszi és *Kósa Szabó Pál* mádi lelkészt a tállyai, *Győry Kálmán* erdőhorváti lelkészt a tolcsvai, *Veres Imre* taktaharkányi lelkészt pedig a tiszaluci járás számvevőiül megválasztja s felhívja őket az e.-ker.-i szabályrendelet I. szakasz, VII. fejezet, 13. pontjának 2. §-ában előírt eskü letételére és munkálkodásukra Isten áldó kegyelmét kéri.

8. Olvastatott és tárgyalatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mikor hozzáfogtam esperesi jelentésem megírásához, elélem rajzolódtak a közel múlt idők azon eseményei, melyek egyházi életünkkel valamilyen kapcsolatban vannak s érdeklődésünkre nemcsak számot tarthatnak, de amelyekkel foglalkozni kötelességünk. A magunk dolgai mellett adjunk ezeknek most is elsőbbséget, tartsunk elébb szemlét egy pár ilyen közérdekű kérdés felett.

Az utóbbi évek gazdasági, vallási és felekezeti közti mozgalmi az eddiginél élénkebb érdeklődés tárgyává tették az „egyke“ ügyét. Azt mondják, hogy ez speciális református bűn. És kárhóztató kijelentések hangzanak el a református papság ellen, azt állítva, hogy e bűn ellen nem küzd elég eréllyel. A mi fegyverünk az Ige. Hogy az Ige fegyverével mennyit küzdünk e bűn ellen, azt

csak azok nem tudják, akik az igehirdetésünket nem hallgatják. Mindent, csak azt nem olvastuk még társadalmunk bölcseitől, hogy az igehirdetésen kívül milyen eszköz áll még rendelkezésünkre; ami nem is csoda, mert a kárhóztató bölcsek azt sem tudják még, hogy hol van ennek a bűnnek a gyökere! Ha az ügyet bűnügyi szempontból vesszük, kérdezem, kit büntetett már meg a magyar bíróság azért, mert gyermeke csak „egyke“, pedig több is lehetne? Ha az ügyet gazdasági kérdésnek tartjuk, akkor a gyógyítás ott van az észszerű földbirtokpolitikában; ám ha ezt mondjuk, akkor meg kommunistaság vádjával illetetünk.

Én az egyke ellen minden harag és szándékoság nélkül két orvosságot ajánlok. Azoknak a katolikus honfiaknak, kik az egyke bűne miatt tőlünk féltik a hazát, azt tanácsolom, mondják ki, hogy a veszprémi kegyes káptalan birtokán, ahonnan a múlt év őszén elűzték a református cselédek, 20 év múlva minden baranyai református ifjúnak, aki igazolja, hogy családjának harmadik szülőtte, 50—50 hold örökbérletet adnak.

Azoknak az állambölcseknek, akik az egyke miatt nekünk papoknak már sokat prédikáltak, azt ajánlom, hogy mostantól fogva a bábáknak és orvosoknak prédikáljanak.

A felekezeti közti helyzet elszomorítóan sötét képet mutat. Úgy látszik, hogy Róma jónak látta hazánk nyomorbadöntött állapotát felhasználni arra, hogy döntő rohamra induljon egyeduralmáért. Róma kárhóztat minden törekvést, mely a keresztyén felekezetek egymáshoz közeledését célozza; egységet csak egy alapon képzel el, ha minden „eretnek“ hozzá megtér. Ez egyeduralomra törekvésének megfelelően kérlelhetetlenül, a haza szent érdekeire és az emberiességre való tekintet nélkül viszi keresztül elveit. Ezen elvek minden áron való érvényesülésének aztán kirivó példáit szemlélhetjük a vegyesházasság körüli eljárásnál, melyet érvényesnek a római egyház csak úgy ismer

el, ha nem katolikus fél reverzálist adott; a hazafias jellegű ünnepélyeken tanúsított azon izléstelen magatartásban, hogy tüntetve távoznak a papjai onnan, ahol protestáns lelkész is szolgálatot teljesít; vagy abban a magamagát megcsúfoló kegyetlenségben, melylyel az igavonó cselédjét a kenyerétől fosztja meg, ha az református. Vagy mit szólunk az úrnapi pofozkodásokról, amelyeknél már egyenesen testi mérközést provokáló módon lépnek fel Róma szent boxbajnokai?

Ezt a felekezeti közti szomorú képet látva, én nem azt kérdezem, hogy mi lesz Református Egyházunkból, mert nem tudok lemondani arról a reménységemről, hogy ez a féktelen agresszivitás magának a jóízű és hazafias katolikus társadalomnak a tiltakozását fogja elébb-utóbb kiváltani és feltételezem, hogy az a provokáló modor egyszer felvilágosítja és meggyőzi a mi jóhiszemű református társadalmunkat arról, hogy több önérzet, több öntudat, több összetartás és Egyházunk érdekeinek fokozottabb képviselése nélkül közéleti tekintélyünket veszni hagyják s ez a belátás majd csak felébreszti a kálvinista élni akarást! — Hanem azt kérdezem, hogy mi lesz így Magyarországból? Isten és emberek előtt kik viselik a felelősséget az amúgy is széthúzó magyar élet bábeli zűrzavaráért?

Erről a kérdésről önként kínálkozik az áttérés az államhoz való viszonyunk vizsgálatára. Ezt legrövidebben azzal jellemezhetném, hogy az államhoz való viszonyunk ma holnap azt jelenti, hogy a római egyházhoz való viszonyunk. Majd meglátjuk, hogy miért. — Az államhoz való viszonyunk kifejezői azok a miniszteri rendeletek, melyek egyre jobban és egyre merészebben belenyúlnak a jogainkba. Ismeretes a közadók kezeléséről szóló pénzügyminiszteri hivatalos összeállításhoz csatolt végrehajtási utasítás, mely lehetővé tette egyházi adóinknak az állami adókkal való együtt szedését. Keserű elégtétellel mutatok rá, hogy meny-

nyire igazuk volt, mikor a mult évi lelkészértekezleten a közhangulattal szemben egy páran óva intettük az egyházakat attól, hogy erre az együttes kezelésre rábízzák az adózásukat. Jól sejtettük, hogy dolgainkat meg nem értő emberek kezébe tesszük le egyik legfontosabb jogunkat, az adószedés jogát, aminek csak kedvezőtlen következményei lehetnek. Sejtelmünk nem csalt, még egy év sem telt el, már megjelent a 89.182/1927. sz. pénzügyminiszteri rendelet, mely azt a korlátozó rendelkezést tartalmazza, hogy az egyházi adó együttes kezelésbe csak ott vehető, ahol az adókulcs a 10⁰/₀-ot meg nem haladja. A rosszhiszemű embereknek már ez is arra a helytelen következtetésre adott alkalmat, hogy nem vethetünk ki több adót, mint az állami adó 10⁰/₀-a. De ott van ráadásul az idézett hivatalos összeállítás 42. §-ának 3. pontja, mely egyházi törvényeink s jogainkat biztosító 1790 91. évi XXVI-ik törvénycikk semmibevevésével azt mondja, hogy bizonyos esetekben a pénzügyminiszternek jogában áll az egyházi adók közadók módjára való behajtását is betiltani. Valósággal a kormányzat tekintélyének a rovására menő játék ez ugyanakkor, mikor a törvényhatóságokhoz viszont rendelet megy arról, hogy a közigazgatási hatóságok kötelesek a behajtást kívánt esetben eszközölni. Olyan jelek ezek, amelyek nemcsak a jus advocatiae veszélyeztetik, amit eddig is igen sok esetben csak úgy tudtunk érvényesíteni, hogy az állam hatóságaitól kiveszekedtük, vagy kikönyörögtük, hanem egyenesen robbanást okozhatnak egyházi adózásunkban.

Felhívom a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés figyelmét a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1927. évi 50.356. sz. rendeletére, mely arról szól, hogy kongruás lelkészi állomásokra, valamint államsegélyes tanári és tanítói állásokra megszállt területekről pályázó egyének nem alkalmazhatók. Hogy ez a rendelet egy lelkészválasztásnál micsoda kínos helyzetet terem, annak már egyházmegyénk-

ben is volt alkalmunk egy legutóbbi választásnál példáját látni. Hogy ezzel szemben a magyar kormány és majdnem az egész ország mély hódolattal fogadta, hogy az ország első közjogi méltóságába és főpapi javadalmába egy idegen hatalom egy idegen állampolgárt ültetett, az előtt néma csodálattal állunk meg és eszünkbe jut a szálka és gerenda példázata.

Szoros összefüggésben van ezzel az a legújabb rendelet, mely B) listás tanerőknek felekezeti tanítói állások betöltésénél előnyt biztosít. Itt azonban legyünk óvatosak. Minden B) listás pályázótól tanfelügyelői igazolványt kell kérni arról, hogy miért helyeztetett B) listára, mert különben attól lehet tartani, hogy az államtól elbocsátott nem elsőrendű tanerők leszállítják felekezeti tanítóságunk színvonalát. Aki B) listára helyezésének okát kellőképpen igazolni nem tudja, azt mellőzzük.

Az államhoz való viszonyunk vizsgálatánál a legnagyobb aggodalommal kell szemlélnünk azt az általánossá váló jelenséget, hogy a különböző állások betöltésénél egyre jobban felekezeti szempontok nyomulnak előtérbe, a dohánygyári munkásleánytól a falusi segédjegyzőn át a legfontosabb közhivatali pozíciókig. És nekünk, mert a gyöngébb fél vagyunk, minden pozícióért kemény tusát kell vívnunk. Félek, hogy eljön az idő, amikor csak katolikus keresztlevéllel lehet karriért csinálni. Pedig, hogy mi lesz a vége annak, ha a vallás kenyérkereseti forrás lesz, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Ezek után a magunk külön fájdalmáról, halottainkról emlékezzünk. Az elmuló idő bőven megkívánta áldozatát a mulandó emberek közül. *Bernáth István* vissi lelkésztársunk édesanyját, özv. *Bernáth Istvánné*, szül. *Törös Juliánna* asszonyt veszítette el. Lelkészsözvegyeink közül *Terhes Barnáné*, *Hegedűs Sámuelné*, *Nagy Zsigmondné*, *Fejes Istvánné* költöztek át a boldog örökkévalóságba. A két előbbi alsózempléni pap özvegye volt, Nagy

Zsigmondnét, e szerencsétlen sorsú, széplelkű tiszteletes asszonyt a világháború vihara messze földről vetette ide sok szenvedésre. Fejes Istvánnét, egyházkerületünk néhai nagynevű püspökének özvegyét csak pár héttel ezelőtt helyeztük a családi sírboltban örök nyugalomra annak poraihoz, kinek míg élt, őrangyala, mikor meghalt, emléke leghivebb ápolója volt.

A sárospataki főiskola halottja: *Radácsy György* az előttünk élt s a ma élő papi generáció nagy halottja. A legszebb pataki diák. A kollégium régi diákéletének mézédés beszédű krónikása. Énekek éneke és zsoltárok költői lelkű magyarázója. A falu adta, mint gyermeket a pataki főiskolának, hogy abban nagyra növekedvén, neveljen papokat a magyar faluknak. Mi, akik ott nőttünk fel az ő lábainál és látnoki lelkétől tüzesedett a lelkünk, letesszük sírjára a hálás kegyelet palmaágát.

Az elmúlt évben messze földről, Amerikából vettük halála hírét *Novák Lajos* nyug. taktaszadai lelkésznek. Dalos ajkú, nyíltszívű barát volt. Másokhoz gyöngéd, magához gyöngé. Nem arra született, hogy embertársainak komoly leckéket adjon, hanem arra, hogy nekik vidám órákat szerezzen. S az élet neki adott kemény leckéket és szerzett neki keserű napokat. Mikor az Igét hirdette, hangjának csodálatos zenéjén rajtafelejtkezett gyülekezete, de amikor a dal és zene magasabb világából le kellett ereszkednie, a földi légkör nyers levegőjét nem bírta. Hogy itt átgázolt felette a rohanó élet, elment, hogy új hazában régi magyarok papja legyen. Ott fellobbant még benne a régi tűz, hogy aztán hirtelen kialudjék. Zárjuk a szívünkbe emlékezetét.

Sulyos veszteség érte a tállyai református egyházat *Homoky György* főgondnok halálával. Az ő harcos kálvinizmusára, vasszorgalmára, gyakorlati tapasztalataira és egyházát féltő szeretetére még sok szüksége lett volna a megújulás útjára lépő tállyai egyháznak. Az Úr másképen végzett s el-

vette őt egyházunktól és övéitől: szerető hitvesétől és szép reményekre jogosító két fiától. Legyen meg az Ő szent akarata s örködjék Szentlelke a tálljai egyház felett s legyen az Ő szeretete vigasztalója a gyászbadólt családnak.

Súlyos próba alá vetette az Úr az Ő szolgálai közül *Verebélyi Barna* olaszliszkai lelkészársunkat, midőn 1927 december 16-án 7 éves kis leányát Mártát magához szólította. Szívünk őszinte részvételével osztozunk a kedves család szülői fájdalmában. A mi legszebb erényünk az engedelmesség. Ők engedelmeskedtek Annak, Aki azt mondotta: engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket és ne tiltsátok el tőlem, mert ilyeneké a mennyeknek országa. Legyen engedelmességök jutalma a pásztorok Pásztorától.

Egyházmegyénk gyülekezeteinek hit- és erkölcsi életéről a belmissziói jelentés lesz majd hivatta részletesen beszámolni, ezúttal az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján a következőket jelenthetem:

A vasárnapi és ünnepi istentiszteletek az előirt szertartással mindenütt rendszeresen megtartatnak. Hétköznap reggeli istentisztelet csak *Alsódobszán* és *Csobajon* nincs. Gesztelyben viszont minden reggel bibliamagyarázat tartatik, a többi helyeken könyörgéssel és bibliaolvasással tartják. Esteli istentiszteletek különösen adventi időben tartatnak, valamint bűnbánati heteken. A templomlátogatók száma általában megnyugtató.

Az iskolás gyermekek részt vesznek az istentiszteleteken, *Alsódobszán*, *Bodrogolasziban*, *Legyeshényén*, *Ondon*, *Sárospatakon*, *Sátoraljaúj helyben*, *Taktaszadán*, *Tiszaalucon* pedig külön gyermek istentiszteletek is tartatnak.

Vasárnapi, illetve bibliai iskoláról is egyre több helyről érkezik jelentés. Több helyen a papnők vezetik, mint *Hernádnémetiben*, *Hernádkakon*, *Gesztelyben*, *Tarcalon*. Kedves gyakorlat alakult ki *Cigándon*, ahol a kis gyermekek gondozásában

az Ifjúsági-Egylet tagjai vesznek részt és vizsgai jutalomkönyvben részeltetik a gondozottaikat.

Több helyen tartatnak a gyülekezeti tagoknál házi istentiszteletek, régi jó kálvinista szokás szerint.

A vallásos estélyek tartása már általánossá vált, csak Erdőhorváti jelenti, hogy ez évben nem tartottak.

A keresztelés többnyire a templomban, ritkán a paplakon, kivételes esetekben magánházaknál történik.

Az úrvacsora Sátoraljaújhelyben hétszer, másutt hatszor kiszolgáltatik. A betegek úrvacsorával általában kivánságuk szerint bármikor élhetnek. Cigánd a templomtól messze lakó szegényebb egyháztagok részére külön oszt úrvacsorát.

A társ, leány és fiókegyházak, valamint a szórványok lakóinak gondozása felől a kérdésre csak általános feleletek érkeznek, mint pl. „bejárnak az anyaegyházba“, „gondoztatnak“, stb. Takta-kenéz jelenti, hogy a lelkész ki jár a tanyai hívek látogatására, Sárospatak a theologusokat foglalkoztatja nagyon helyesen e téren. A tanyai hívek pasztorálását most is nagyon a figyelmükbe ajánlom lelkésztársaimnak. Ott sok értéket nyerünk, vagy hagyunk veszni, aszerint, hogy törődünk-e velök, vagy nem.

A konfirmandusokat az anyaegyházakban mindenütt a lelkészek, filiákban az előkönyörgők oktatják, a konfirmáció különböző életkorban és időben, de mindig a templomban történik.

A szekták különösen a Bodroghözt ostromolják, de nagyobb hódításukról nincs jelentés.

A felekezeti békéről Éles tarcali lelkész azt jelenti, hogy „kiéleződött“. Bizony, vegyesvallású helyeken ilyenformán van mindenütt.

Ricse jelenti, hogy a millenisták egy olyan embert, aki a ref. egyházból ki nem lépett, a maguk módján eltemették. Polgári per lett belőle, de a bíróság nem talált paragrafust a ref. lelkész jo-

gainak megóvására. Szomorú dolog! Újcsanáros nehézményezi, hogy az ócsanárosi községi iskolához, dacára, hogy a növendékek 60%-a református, katolikus tanítót nevezett ki a miniszter. Illusztráció az államhoz való viszonyunkhoz.

Viss panaszolja, hogy valami túlbuzgó római hittérítő a törvényes formák betartása nélkül halászott el lelkeket. Állami törvények szerint büntethető cselekmény.

A vegyesházasokról külön nyilvántartást nem vezetnek mindenütt, pedig ez ajánlatos.

A temetést mindenütt a lelkészek végzik, csak Csobajon merült fel e tekintetben panasz. A lelkészek megfelelő utasítást adtam.

Szegényházak a már korábban is nyilvántartott helyeken vannak, egyre több helyen veszik azonban szokásba a szegények, különösen a gyermekek karácsonyi segélyezését.

Börtönben egyházmegyénk területéről 9 református ember ül.

A kivándorlókról nincs pontos kimutatás, de legkevesebb 500-ra lehet a számukat tenni.

A kórházban levő betegek lelkigondozását Sátoraljaújhely teljesíti.

A presbiterek segítő munkájáról szintén csak általánosságban mozgó feleleteket adnak, néhány helyen a beteglátogatás és reverzálisok körül végeznek speciális segítő munkát. Alsóberecki azt mondja, hogy „semilyent.“

Hitelveinkkel ellenkező szokás Bodroghalmon a búcsújárás.

A presbitériumok egyre több esetben gyakorolnak egyházfegyelmi eljárást, egyelőre leginkább ellenünk adott reverzálisok miatt sújtva a megtévedteket. Ajánlatos volna azonban, hogy azok az ítéletek, melyek kizárásról szólnak, minden esetben hivatalból terjesztetnének fel az egyházme gyére.

A terjesztett vallásos iratok a megszokott néplapok, naptárak és Traktátus füzetek.

Gyülekezeti lapot Sátoraljaújhely ad ki 350 példányban, havonként.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvények megszegésében, mint eddig is, rossz példával járnak elől az uradalmak. Én csak azon csodálkozom, hogy Szent István napján annyi csendőr járja a határt, hogy gyönyörűség nézni azt a sok daliás magyar fiut. Ugyan a vasárnapi munkaszünet ellenőrzésére miért nem küldik ezeket ki a főszolgabíró urak? Egy másik illusztráció az államhoz való viszonyunkhoz.

Az egyházközségek anyagi ügyeinek előadásánál meg kell vallanom, hogy nem mindenben szolgálhatok pontos adatokkal, aminek az az oka, hogy az új egyházlátogatási kérdőpontokat az egyházlátogatók nem egységesen fogták fel. Ezen úgy segítünk, hogy jövőre, ha élek, a homályos kérdésekhez egységes utasítást fogok adni. Ezúton kérem a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlést, nevezzen meg egy 2—3 tagu bizottságot a vagyonteltár és vagyontörzskönyv egységes minta szerinti elkészítéséhez szükséges útmutató megszerkesztésére.

Az anyagi ügyekről különben így szólnak az írások: A telekkönyv nincs rendben a következő helyeken: Alsódobsza, Báj, Csobaj, Hernádnémeti, Megyaszó, Sajóhídvég, Sátoraljaújhely, Szerencs, Taktaharkány, Taktakenéz, Tiszakarád, Tokaj.

Az egyház földjeit a legtöbb helyen bérbe adják, Nagyrozvágyon dicséretre méltóan, közmunkával megdolgozzák.

Nagyobbmértvű építkezések a következő helyeken voltak. Annyi balszerencse közt s oly sok vizsály után Alsóberecki paplakot épített. Kívánjuk, hogy legyen benne a papcsaládnak egészséges lakozása! Báj új iskolát épített, tanítói lakot vásárolt. Bodrogsadány adománygyűjtés útján templomát javította. Kenézlő templomot épített, Kisrozvágy templomát javította, Nagyrozvágy a lelkészi portán

istállót épített. Sárospatak épületeit renoválta és orgonáját javította.

Egynehány egyház a tanítói nyugdíjhátrálékkal, mások az illetekegyenértékkel küzködnek. Sok rajtunk a teher! Gyakori a panasz most is, hogy a községi képviselőtestület által elvállalt, a törvényhatóság által jóváhagyott tanítói nyugdíjintézeti járulékot egy új nagyhatalom, a vármegyei számvevőség törli a költségvetésből. Pedig erről is van egy miniszteri rendeletünk, a VKM. 1927. évi 41.908. sz. rendelete, mely azt mondja, hogy a községi támogatás az 50%-os pótdóra való hivatkozással meg nem tagadható. És mégis megtagadják. Ez is egy illusztráció.

Perben áll Kenézlő Tóth Béla kömivessel, Kesznyéten Móré Ilonka tanítónővel, Pácin Lénárt Ferenc baptista atyafival, aki a ref. temetőben erővel foglalt halottjának helyet. Lelkész panaszolja, hogy a baptista atyafi védői kegyeletsértést stb. emlegetnek. Végtelenül csodálkozom rajta. Én nem vagyok jogász, mégis csak egyszerűen jogsértést látok itt az egyház kárára.

Az anyagi ügyek statisztikai adatai a következők: Bevétel volt 403.882·59 P. Kiadás 390.287·25 P. Maradvány 13.595·34 P. Adakozás 21.353·01 P. Adósság 90.691·02 P. Építkezésre fordított összeg 103.423·67 P. Tőkepénzek összege 21.548·89 P. Alapítványok összege 3.547·26 P. Földek értéke összesen 2,555.048·21 P. Épületek értéke 4,180.860·61 P. Ingóságok értéke 382.323·76 P. Hasznos jogok értéke 44.174·24 P.

Magtár állomány 35.740 kg. búza, 70.943 kg. rozs, 3.932 kg. árpa.

Összes vagyon értéke 7,227.226·53 P. Teher 90.691·02 P. Tiszta vagyon 7,136.535·51 P.

Az egyházkormányzati ügyekről a következőket jelentem: A presbitériumok szabályszerűen vannak szervezve. Kivánatos, hogy az előírt három évenkénti kisorsolás pontosan megtartassék, mert különben olyan esetek adják elő magokat, mint

Tályán, ahol másképen nem tudván a presbitérium rendes kerékvágásba találni, feloszlatja magát. Ez pedig nem megy simán.

A presbiteri jegyzőkönyvek megvizsgálásánál az egyházlátogatók pár helyen hiányt tapasztaltak azok hitelesítése körül. Megadták a kellő utasítást.

Az egyházi könyvtár, irattár, vagyonkezelési könyvek s iratok kezelésénél néhány helyen példás rendet találtam, ezekre azonban általánosságban több gond fordítandó. A helyes kezelés alatt azt értem, hogy az iktatókönyvi számmal megjelölt irat, az egyházi könyvtár minden darabja, valamint az olyan fontos iratok, mint pl. költségvetés, bérleti szerződés, tűzbiztosítási kötvény, kataszteri birtokív, különféle szerződések, választók névjegyzéke, hivatalos közlöny stb. minden kutatás nélkül a maga helyéről azonnal előadható legyen.

Hasolóképen nagy gond fordítandó a keresztelési és úrasztali edények és terítők tisztántartására.

Az egyházi épületek közül még javításra várnak a következők: Alsódobsza tanítói lakás, iskola, Felsőberecki templom, Báj paplak, Erdőhorváti minden épület, Hernádkak, Makkoshotyka templom, Sára templom, Sóstófalva templom, Tarcal templom, Vajdácaska torony. Szerencs lelkészlakás.

Az egyházmegye népmozgalmi adatai a következők: Lélekszám 54.000. Született fi 858, nő 836, összesen 1694. (Zárjelben a múlt évi adatok: 1788.) Törvényes 1567, törvénytelen 127.

Konfirmált fi 408, nő 496, összesen 877 (947). Házasságot kötött tiszta pár 352 (325), vegyes 150 (126), összesen 502 (451).

Reverzális javunkra 58 (60), kárunkra 50 (54).

Egyházunkba belépett fi 22, nő 19, összesen 41 (23). Egyházunkból kilépett fi 21, nő 22, összesen 43 (63).

Meghalt fi 523, nő 534, összesen 1057 (914).

Úrvacsorával élt 75424 (73342).

Az a tény, hogy a múlt évben a reverzális statisztika úgy egyházmegyénkben, mint országos viszonylatban részünkre nyereséggel zárult, indítson bennünket még fokozottabb éberségre.

Még a következő dolgokat vagyok bátor előterjeszteni: Javaslom, hogy az egyházlátogatóság által észlelt hiányok, vagy adott utasítások ne csak az egyházlátogatási jegyzőkönyvbe irassanak be, hanem a presbiteri jegyzőkönyvbe, vagy egy e célra szolgáló u. n. szemlekönyvbe, hogy azok végrehajtása így könnyen ellenőrizhető legyen.

Javaslom, hogy mindazokat az egyházközségeket, melyekben szokásban van a templomi szérendszer, kötelezze az egyházmegyei közgyűlés, hogy készítsenek a templomi székek használatáról szabályrendeletet s azt őszi gyűlésünkre 2 példányban terjesszék fel. A vagyontörzskönyv ügyével megbízandó bizottság készíthetne erre a célra szolgáló mintát.

Ugyancsak szabályzat volna készítendő a temetők használatáról, megszabva abban, hogy a más felekezetűek az elfoglalt területért esetenként négyezöolenként mit tartoznak fizetni, hogy elkerülhető legyen a pácini eset megismétlődése, valamint az a helyzet, ami Taktakenézen áll fenn, hogy a szaporodó más vallásuak a temető nagy részét ingyen igénybeveszik.

Karos a változott viszonyokra való tekintettel kéri az anyaegyházzal való jogviszonya újraszabályozását. Kérem, méltóztassék a helyzet megvizsgálásával valakit megbízni.

Kesznyéten új tanító díjlevél készítésére utasítandó az egyházlátogatóság jelentése szerint.

Kesznyétenből ugyancsak az egyházlátogatóság útján érkezik a jelentés, hogy a nyugalombavonulni készülő Csizy Gedeon tanító a kertből kivágatta az élőfákat. Méltóztassék valakit megbízni, hogy a vagyonkezelési szabályzat figyelembevételével állapítsa meg, hogy a fák kivágása jogos volt-e, vagy nem.

Bodroghalom jelenti, hogy a leventék a délutáni istentisztelet idején gyakorlatoznak, majd hazatérésük alkalmával lármájokkal zavarják az istentiszteletet. Méltóztassék a sárospataki járás főszolgabírájának átírni a leventeparancsnoknak megfelelő irányban való rendreutasítása iránt.

Bodroghalom ügyei mindenképen zavarosak. Gyűlésünk tárgysorozatán találkozni fogunk velök.

Nyugtalan életet él Csobaj. Itt az a fájdalmas észrevételem, hogy a baj forrása az egyház és polgári község vezetőinek egymás ellen törésében van. Makacs emberek s mindenik a maga igazát hajtja. Állandó megfigyelés alatt tartom az egyház életét.

Sárospatakon is van nyugtalanság. Előbb az amortizációs kölcsön, később a presbiterválasztás okozott mozgolódást. Én azonban hiszek Sárospatak feltámadásában!

Bodrogolaszi harangot öntetett. Valamint Mezőzombor is. Szerencsen is a szépen megújított templomszentelésre új harang hívogatta a híveket.

Vissen özv. Bodnár Ferencné harangot csináltatott. Személyesen köszöntem meg áldozatkész-ségét.

Cigánd 1927 május 10-én református napot tartott a vidéki Kálvin-Szövetségek bevonásával. Jól esett látni a Bodroghalmi kálvinista népének élénk érdeklődését.

Általában, ha végigolvasom az egyházlátogatói jelentéseket, ha visszaemlékezem egyházlátogatói utamra, ha végigtekintek az elmúlt év eseményein, azt látom, hogy gyülekezeteink a nehéz viszonyok közt is szép egyházi életet élnek. Hű pásztorokkal, szorgalmas tanítókkal, áldozatos szívű nép munkálkodik az Úr szőlőjében. Szeressük ezt az Istenhez hű népet. Az ő lelki dolgaikkal való foglalkozás legyen a mi legfőbb gyönyörűségünk. Az legyen a mi felekezeti harcunk, hogy a magunk népét neveljük a legjobbá, a legvihartállóbbá.

Végezetre beszámolok legszemélyesebb esperesi munkámról. A múlt évi esperesi iktatókönyvi szám 1085, ami körülbelül kétannyi akta elintézését jelenti.

Meglátogattam a tokaji és sárospataki járások 17 gyülekezetét. Különleges egyházlátogatásra, békítő tárgyalásra kiszálltam 4 esetben, egyszer az egyházmegyei gondnok úr Óméltóságával.

Résztvettem az ORLE budapesti és a Leányegyletek Szövetségének debreceni konferenciáján.

Megjelentem 2 egyházkerületi közgyűlésen és bírósági ülésen. Mint egyházkerületi vizsgáló biztos Sajószentpéteren vizsgálatot tartottam.

Részt vettem 1 lelkészértekezleten, 1 esperesi értekezleten, 1 időszaki bírósági ülésen, 1 Kálvin-szövetségi gyűlésen, 1 lelkészlakszentelésen, 1 iskolaszentelésen, 1 templomszentelésen, 3 harangszentelésen, 2 temetésen. Egyszer pénztárvizsgálatot tartottam, 3 helyen leltároztam, részt vettem 4 nyugdíjbizottsági ülésen, beiktattam 5 lelkészársamat. Díjlevéltárgyaláson voltam 3 helyen és 12 alkalommal szálltam ki különféle helyekre vegyes hivatalos ügyek elintézésére.

Amit végeztem, az Úr Jézus Krisztus áldott segedelmével végeztem!

Tisztelettel kérem a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlést, hogy jelentésemet elfogadni s szerény és erőtelen munkálkodásomat türelemmel és jóakarattal megítélni méltóztassék.

Kiss Ernő

esperes

Egyhm.-i gyűlés a körültekintő gonddal készített, minden anyagot felölelő, egyházi életünkkel kapcsolatos közérdekű kérdésekre is hűen rávilágító, szeretetteljes és bölcs kormányzásról tanuskodó esperesi jelentést hálás köszönettel fogadja, azt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja és ahhoz fűződőleg a következő határozatokat hozza:

a) Egyhm-i gyűlés kegyeletes érzések között örökíti meg jegyzőkönyvében elhunyt lelkészözvegyeinknek s azoknak a halottaknak az emlékét, akiknek eltávozása egy-egy hozzánk közelálló családnak a szívét borította mély gyászba. Meghatottsággal helyezi az emlékezés és kegyelet koszorúját a messze földön elhunyt, dalos ajku, de az élet kísértő ostromai alatt összetört élet tulajdonosának, *Novák Lajos* ny. taktaszadai lelkésznek a fejfájára, de különösen fájdalommal roskad le amellet a sír mellett, mely a sárospataki főiskola szerető fiának, nagy tanárának, az élő cselekedetekben megnyilvánuló istenes élet követésre méltó példányképeinek, boldog emlékü *Radácsy György*nek hamvait takarja.

Egyhm-i gyűlésünk áldást kíván a kihült porrészekre s az elhunytak mély gyászba öltözött szeretteit pótolhatatlan veszteségük érzetén hálás emlékezéssel teljes részvétéről biztosítja.

b) Egyhm-i gyűlés *Alsódobszán* és *Csobajon* a reggeli istentiszteletek tartását elrendeli még az esetben is, ha azon csupán az iskolásgyermekek vennének részt.

c) Egyhm-i gyűlés a vagyonleltár és vagyontörzskönyv egységes mintaszerinti elkészítéséhez szükséges útmutató megszerkesztésére kiküldendő bizottság tagjaiul esperesen kívül *Forgács Gyula* sárospataki, *Kun Zoltán* gesztelyi és *Éles István* lelkészeket választja meg.

d) Felhívja egyhm-i gyűlés az alsódobszai, báji, csobaji, hernádnémeti-i, megyaszói, sajjóhídvégi, sátoraljaújhelyi, szerencsi, taktaharkányi, taktakenézi és tokaji egyházakat, hogy telekkönyvi ügyei-

ket mielőbb rendezzék s ennek megtörténtét esperesi hivatalnak jelentsék.

e) Egyhm-i gyűlés utasításul adja jövőben az egyházlátogatóságoknak, hogy az egyházlátogatás alkalmával észlelt hiányokat és utasításokat ne csupán az egyházlátogatási jegyzőkönyvbe vegyék be, hanem jegyezzék fel azokat a presbiteri jegyzőkönyvben is, hogy azok pótlása és végrehajtása így könnyebben ellenőrizhető legyen.

f) Megbízza egyhm-i gyűlés a vagyonteltár és vagyontörzskönyv egységes mintaszerinti elkészítéséhez szükséges útmutató megszerkesztésére kiküldött bizottságot a templomszékek használatára vonatkozó rendtartás és a temetők használatáról szóló szabályzat-tervezet elkészítésével és őszi közgyűlési jegyzőkönyvünkben leendő kinyomatásával. Az érdekelt egyházakat pedig elkötelezi, hogy e tervezetek irányelveinek tekintetbe vételével készítsenek a templomszékek és temetők használatáról külön-külön szabályzatot s azokat a jövő évi tavaszi közgyűlésünkre 2 példányban kiállítva terjesszék fel.

g) A *karosi* leányegyház kérelmére megbízza egyhm-i gyűlés *dr. Kiss Sándor* tanácsbíró urat, hogy az anyaegyházzal való jogviszony újraszabályozása céljából tartson a helyszínen vizsgálatot s idevonatkozó jelentését és javaslatát őszi közgyűlésünkre terjessze be.

h) *Kesznyéten* utasíttatik új tanítói díjlevél készítésére s annak megerősítésére.

i) Egyhm-i gyűlés megbízza esperes urat, hogy a *kesznyéteni* presbiterium által felpanaszolt, a nyugalomba vonulni készülő Csizy Gedeon tanító által a tanítói kertből kivágott élő fák tulajdonjoga ügyé-

ben tartson helyszíni szemlét s a vagyongazdálkodási szabályzat figyelembevételével tegye meg a szükséges intézkedéseket.

j) Egyhalmi gyűlés *Bodroghalom* jelentése alapján azon kérelemmel keresi meg a sárospataki járás főszolgabíróját, miszerint utasítsa a bodroghalmi leventeoktatót, hogy a jövőben a levente-gyakorlatokat ne a vasárnapi istentiszteletek tartama alatt végeztesse, hanem oly időben, mikor a leventék nem vonnak el az istentiszteletek látogatásától s hazatérésük alkalmával okozott lármájukkal nem zavarják az istentisztelet nyugodt lefolyását.

9. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés d. e. 11 órákor lesz a tanácssteremben.

Tudomásúl szolgál.

10. Egyházkerületi képviselőkül őszi közgyűlésünkig terjedő hatállyal kiküldetnek

az elnökségen kívül Kun Zoltán, Éles István tanácsbírák és Janka Péter e.-m.-i főjegyző rendes, Hegedűs László tanácsbíró póttagul; világi részről: Sebeő Gyula, Dr. Bessenyey Zénó, Dr. Meczner Tibor tanácsbírák rendes, Hodossy Béla tanácsbíró póttagul.

11 a. Elnökség jelenti, hogy az 1927 dec. 21-én kelt s a semjéni ref. egyház és Zemplénavármegye közönsége képviseletében Bernáth Aladár alispán között létrejött adás-vételi szerződést, — mely szerint nevezett egyház a Nagyrozvág—dámóci törvényhatósági közút céljaira átengedett Zemplénavm. közönsége tulajdonába ingatlanaiból 557 öl területet, ölenként 1 P 60 f-ért, összesen 891 P 20 f véterárért — miután annak jóváhagyását e.-m.-i ügyész is javasolta — egyházmegyénk jóváhagyásával látta el.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

11/b. Elnökség jelenti, hogy a *tiszakarádi* egyház 1384 P 84 f, a *bodroghalászi* egyház 250 P, a *lácai* egyház 400 P, a *báji* egyház 700 P kölcsön felvételére vonatkozó kérelmét — azon meghagyással, hogy a kölcsönök folyó évben visszafizetendők s ennek megtörténte esperesi hivatalhoz bejelentendő — jóváhagyta.

Egyházmegyei gyűlés elnökség jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

11/c. A cigándi ref. egyház jóváhagyás végett bemutatja Szépkuthy Ede nagyváradi lakossal kötött adás-vételi szerződést s a vételár kifizetésére szolgáló, ideiglenes kölcsön felvételére vonatkozó e.-m.-i elnökségi engedély helybenhagyását kéri.

E.-m.-i gyűlés a Cigándon 1928 április 6-án kelt, a presbiteri és egyházközségi gyűlések által szabályszerűen letárgyalt és elfogadott azon adás-vételi szerződést, mely szerint Szépkuthy Ede eladta a cigándi ref. egyháznak tanítói lakás céljaira a Kis-cigánd község 759. sz. telekkönyvi betétben 246. hrsz. alatt foglalt házas belsőséget egészben 5600 P vételárért, jóváhagyja és hasonló célból a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

Ugyancsak jóváhagyja a vételár kifizetésére szolgáló ideiglenes kölcsön felvételére vonatkozó elnökségi engedélyt is.

E.-m.-i gyűlés a vonatkozó telekkönyvi kivonat bemutatásától eltekint, mivel a telekkönyv cseh megszállott területen van s mivel az egyház a Királyhelmeceken levő telekkönyvből meggyőződött arról, hogy a vett ingatlan tehermentes s a sárospataki járásbiróságnál tájékozódott arról is, hogy az úgynevezett „K“ jegyzéken előjegyzés nem tétetett.

11/d. Elnökség jelenti, hogy a *makkoshotyikai* egyház presbiteriumának határozata folytán kiállított azon nyilatkozatot, mely szerint nevezett egyház — tekintettel az alsózempléni egyhm.-e 1927 szeptember 27-én hozott ama határozatára, melyben kimondatik, hogy a makkoshotyikai ref. lelkészi hivatal javára dr. Meczner Béla, dr. Meczner Tibor és Meczner József terhére külön-külön bekebelezett, örökidőig fizetendő 25 forint évi járadék a három testvér által 200—200 P ugyanazon célt szolgáló alapítvány szabályszerű kifizetése ellenében mindenik testvér birtokrészéről kitörölhető, illetve az egyházközség által a törlési engedély kiállítható, Dr. Meczner Tibor erre vonatkozó nyilatkozatának birtokában — beleegyezését adja abba, hogy a makkoshotyikai 158. sz. Tk. betétben C. 43 alatt 110/928. Tk. végzéssel a Magyar Földhitelintézet R.-T. budapesti cég javára bekebelezett 685 angol font sterling kölcsön tőke, 210 angol font sterling kamatbiztosítási és 70 angol font sterling költségbiztosítéki összeg erejéig szerzett zálogjog rangsorban megelőzze a makkoshotyikai ref. egyház lelkészi hivatala javára, a makkoshotyikai 158. sz. Tk.-vi betétben C. 1. alatt 2061/1888. Tk.-vi sz. végzés alapján hivatalból bekebelezett, örökidőig fizetendő Rozgonyi Mária féle 25 forint évjáradék-jelzálogot, engedélyezési záradékkal látta el.

Egyhm-i gyűlés elnökség jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

11/e. A *makkoshotyikai* egyház beterjeszti Dr. Meczner Béla és társai alapító levelét 4 példányban, mellékelve az alapítványt elfogadó presbiteri és egyházközségi gyűlési határozatokat.

Egyházmegyei gyűlés a bemutatott alapító-leveleket jóváhagyja és hasonló célból a Főt. és Mélt. Egyházkerületi Közgyűlésre felterjeszti. S amennyiben alapítók a 600 P alapítványi összeget a makkoshotyikai ref. lelkészi hivatal javára le-

fizetik, felhatalmazást ad presbiteriumnak, hogy a néhai Meczner Gyula általános örökösei ingatlanaira a 2061 1886. Tk. sz. végzéssel bekebelezett és Rozgonyi Mária síremlékének gondozását szolgáló, évenként örökidőig fizetendő 25 frt. évjáradék jelzálog teher törlésére vonatkozó engedélyt kiadhassa. Egyben utasítja a makoshotyikai lelkészt az alapítvány kamatainak az alapító levélben foglalt célra való felhasználására s év végén a számadásnak jelzett módon való megejtésére.

11/f. Esperes úr emlékeztetve e.-m.-i közgyűlést az 1926. évi őszi közgyűlés 10. sz. határozatának 11. alpontjára, mely az egyházi közteherviselés ügyét intéző bizottság megalakításáról szól — határozatot kér az iránt, hogy nevezett bizottság működése kiterjesztés-e minden egyházközség közteherviselés ügyének a tanulmányozására, vagy pedig csak egyes kivánt esetekre korlátozódjék-e a bizottság működése — kéri ennek tisztázását azért is, hogy a határozat végrehajtása körül mulasztással ne vádoltassék.

E.-m.-i közgyűlés a közteherviselés ügyének tanulmányozására és intézésére megalakított bizottság működési körét egyelőre azokra az egyházakra korlátozza csupán, amelyeknek ügyét e.-m.-i gyűlés oda utalja. — A szélesebb körü, minden egyház anyagi ügyeire kiterjedő revíziót csupán akkor kívánja foganatosítani, mikor a közel jövőben összeülő zsinat által megalkotandó törvényeink ismereteseek lesznek, mert ekkor már módjában fog állani a bizottságnak tekintetbe venni azokat az új szempontokat és irányelveket, amelyeket egy mostan megejtendő általános revízió-nál még nélkülözni lenne kénytelen.

11 g. Esperes úr következő jelentést teszi e.-m.-i gyűlésnek :

Nagytiszt. és Mélt. Egyházmegyei Közgyűlés!

Tisztelettel mellékelek három levélmásolatot. Ezek közül egyet Tálás Áron bodroghalmi lelkész ügyvédjéhez, dr. Kérészy Sándor úrhoz írt. Egyet én irtam Tálás Áron úrnak, egyet ő írt nekem. Az elsőnek és utolsónak eredetije irattáramban található, az én levelem átvételéről szóló vétiv szintén birtokomban van.

Mellékelem továbbá eredetiben iratjegyzék szerint a 23—B/1927. sz. ügydarabot, a Tálás Áron u. n. „hűtlen elhagyási“ aktáit, mely ügyben az egyházmegyei elnökség megszüntető végzést hozott.

Ez utóbbi ügydarab 18 iratjegyzéki sz. iratában Tálás úr személyemmel kapcsolatban bizonyos „sajóhídvégi hűtlen elhagyásról“ beszél. Ő a megmondhatója, hogy miről beszél.

A dr. Kérészy Sándor úrhoz írt levelében, mely mint ügyvédi meghatalmazás szerepel, ellenem támadásokat és szennyes terítgetéseket helyez kilátásba. Az én levelemre küldött válaszában takarodót fúj és Dr. Kérészy úrnak támad.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Horváth Pál miatt, kinek paposdi játékát nem voltam hajlandó fedezni, hanem a törvény szigorával csaptam le rá, illetékes fegyelmi bíróság elé kellett állnom. Az felmentett! Vádlóim perújítást kértek, illetékes bíróságom ismét felmentett.

Hasonló ügyem volt Czecz András nyug. lelkésszel.

Móré Ilona kesznyéteni tanítónő, kit hivatalos hatáskörömben állásától felfüggesztettem s akinek tanítónősi játékát az egyházi tisztességgel összeegyeztethetőnek tartani szintén nem voltam hajlandó, a büntető bíróság elé hurcolt.

Mindezen kellemetlenségeket hivatalos minőségemben kellett elviselnem. Tehát azt megszoktam már, hogy az egyházi jogrend és egyházmegyénk

becsülete védelmében egyesekkel szinte páros viadalra kellett kiállanom, a jelen esetben azonban egészen másról van szó. Egy lelkész, aki magát jogszigorlónak is nevezi, bajba jut és akkor azt kérdezi az ügyvédjétől, aki az egyházmegyének ügyésze is, hogy védekezési formának jó lesz-e, ha támadja és szennyes terítgetésekkel fenyegeti meg az esperest.

Ott, ahol hatékony védekezési formának kínálkozik az esperes támadása, vagy az esperes ért meg arra, hogy hagyja el a helyét, vagy az a lelkész nem való másnak, mint jogszigorlónak.

Abban az u. n. hűtlen elhagyási ügyben az egyházmegyei elnökség — mert végzéseiben semmiféle anomóziás nem befolyásolja — eljárást megszüntető végzést hozott. Én azonban kénytelen vagyok ezeket az egyházmegyei közgyűlés tudomására hozni, kérve, hogy vagy én ellenem kérjen illetékes bíróságom előtt fegyelmi eljárást, vagy a Tálás Áron urét szaporítsa meg eggyel, vagy a Tálás Áron márc. 10-iki levele birtokában adasson vele olyan elégtételt, mely kizárja annak a lehetőségét, hogy Tálás Áron úr bárki előtt is azzal dicsekedjék, hogy ráijesztett az esperesre.

Sátoraljaújhely, 1928 április 17.

Alázatos szolgálja:

Kiss Ernő

esperes.

Egyházmegyei gyűlés mély sajnálkozásának a kifejezése mellett vesz tudomást esperesét hivatalos ténykedései közben ért megtámadtatásokról és azon minden alapot nélkülöző, burkolt gyanusítgatásról, mellyel őt Tálás Áron egyházmegyénkből távozni készülő lelkész illette. De mivel nevezett lelkész a közgyűlés színe előtt megbántottól bocsánatot kért s kinyilatkoztatta, hogy a sértő kifejezések minden

alapot nélkülöznek s azokat csak izgatott, feldult lelki hangulatban írta, e.-m.-i gyűlés — mivel az elégtételadásnak ezt a módját esperese is elfogadta — a fegyelmi eljárás megindításától eltekintett.

12. A vall. és közokt.-ügyi miniszter úr 91743/1927. VIII. a. ü. o. számú leiratában kifogást emel az ellen, hogy a karcsai és a szerencsi ref. elemi iskolába 83—83 tanuló jár. Minthogy ily számú tanulónak osztatlan elemi iskolába való felvétele az 1868. évi XXXVIII. t.-c.-be ütközik és paedagógiai, valamint egészségügyi szempontból is súlyosan kifogásolható: nevezett iskola-fenntartók szigorú utasítását kéri atekintetben, hogy a jövő tanévben iskolájukba a maximálisnak tekinthető 60-nál több tanulót ne vegyenek fel s ezen létszámon felül esetleg jelentkezőket a karcsai, illetve a szerencsi állami iskolába utasítsák, ahol még elegendő férőhely van.

Egyházmegyei közgyűlés a karcsai és szerencsi ref. egyházakat — mint iskola-fenntartókat — szigorúan utasítja, hogy a II. tanítói állás szervezéséhez szükséges lépéseket haladéktalanul tegyék meg. Évégből — a tankötelesek számának kimutatásával, vagyonleltárral és adókivevéssel felszerelt kérvényeiket elkészítvén, kérjék a miniszter úrtól a 90%-os fizetékiegészítésnek és az iskolaépítési államszegélynek sürgős kiutalását. Ameddig azonban ez meg nem történik, a jelenleg fennálló helyzeten változtatni egyházmegyei közgyűlésnek nincsen módjában, mert a szegény édes anya melengető és tápláló kebelére menekült gyermekek elutasítását az édes anyára nézve erkölcsi lehetetlenségnek tartja.

13. A vkm. miniszter úr 90.629—927, VI. Ü. O. szám alatt Püspök urunknak múlt évi 1604. számú felterjesz-

tésére azt az értesítést küldi, hogy a saújhelyi áll. polg. fiúiskola igazgatói állására nem nyújtotta be pályázatát olyan ref. vallású folyamodó, aki az állásra egyéb tekintetben is megfelelő volna. — Egyúttal arra a körülményre hívja fel a figyelmet, hogy a saújhelyi áll. polg. fiú- és leányiskola mostani közös igazgatója már ref. vallású, amennyiben tehát a szétválasztás után a leányiskola élére is ref. vallású igazgató kerülne, tekintettel a városnak vallásfelekezetek szerint való megszólására, más oldalról volna észrevétel tárgyává tehető, hogy mindkét állami intézet igazgatói állásában ref. vallású egyén működik. — A Püspök úr által indokul felhozott azon helyzetet, hogy fiúiskola tanszünetében nincs ref. vallású tanár, a tanév végén megfelelő tanári cserével igyekszik majd megszüntetni.

Minthogy a vkm. úr, — fenti számú leiratának ígérete szerint, a saújhelyi polg. iskolánál a ref. vallású tanárok hiányának kérdését a tanév végén csere útján, ref. tanárok odahelyezésével óhajtja megoldani: e.-m.-i közgyűlés a nagyméltóságú miniszter úrnak ezt a határozott ígéretét bizalommal és megnyugvással veszi tudomásul.

14. Az *alsódobszai* egyház az iskolaépítésre vonatkozó kötelezettségének, illetve a múlt évi őszi egyhm.-i gyűlés 14. sz. jegyzőkönyvi határozatának akként felelt meg, — most már egybehangzó presbiteri- és egyházközségi közgyűlési határozatokkal, hogy az építkezéseket hozzászabja a vkm. úr által kiutalandó, az egyház által kérvényezett segélyösszeghez. Ha a segély csak új iskola építéséhez lesz elegendő: akkor csakis új iskolát fog építeni; — jelen iskolahelyiséget a 14. számú egyh.-megyei határozatban körülírt feltételek mellett a községnek átengedi.

Ha azonban a Vkm. úr a hozzá beküldött eredeti tervrajz és költségvetés alapján annyi segélyt utalna ki, hogy abból — az egyház által elvállalt 2000 P, valamint a község által megszavazott 6000 P beleszámi-

tásával, — az új tanítói lakás költsége is kitelnék: akkor nemcsak új iskolát, de új tanítói lakást is épített.

Közgyűlés az alsódobszai egyház presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatait jóváhagyja, a minisztériumból visszaérkezendő terv- és költségvetés felülvizsgálását s azok alapján az építkezés megkezdéséhez az engedély megadását esperesre bizza.

15. A *bodrogzsadányi* fiókegyházban a hitoktatás és istentisztelet végzésének végleges megoldására nézve a múlt évi őszi e.-m.-i gyűlés 13. számú jegyzőkönyvi határozata értelmében egyházlátogató küldöttség betejeszti az olaszi lelkész és a zsadányi egyház között 1908. évi április 5. napján kötött egyezséget, mely szerint az olaszi lelkész és tanító minden második vasárnap tartoznak Zsadányban az isteni tiszteletet elvégezni, e jegyzőkönyvben megállapított díjazásért, mely egyezséget az 1908. évi ápr. 14-én tartott egyházmegyei közgyűlés is jóváhagyott 42. sz. határozatával. Beterjeszti továbbá a zsadányi presbiterium 1913. évi április hó 8-án tartott gyűlésének jkvi kivonatát, mely szerint Osváth Endre ref. vallású községi tanító 200 kor. tiszteletdíjért felajánlotta magát az isteni tisztelet végzésére, mit a presbiterium elfogadott a lelkész által átengedett díjazásért. Ez egyezséget az egyházmegye jóvá nem hagyta, oda be sem terjesztetett.

Mivel pedig az utóbbi években a zsadányi egyház és Osváth Endre között nagymérvű feszültség keletkezett: a presbiterium nem hajlandó többé igénybe venni a községi tanító úrnak 1913-ban felkínált s akkor elfogadott szolgálatait.

A gyülekezet kérésére történt esperesi intézkedés következtében aztán a hitoktatás és isteni tisztelet ellátásának kérdése az 1927. évi őszi e.-m.-i gyűlés 13. számú jkvi pontjában ismertetett módon oldatott meg, amely megoldást Osváth Endre törvénytelennek tart s minden áron megsemmisíteni szeretne.

Egyházmegyei közgyűlés a zsadányi gyülekezet hitéletének, belső békességének helyreállítása végett s egyúttal magasabb erkölcsi szempontok figyelembe vételével *Osváth Endre* községi tanítót a hitoktatás és isteni tisztelet végzése alól felmenti s az Esperes intézkedése folytán 1927. év május hó 2-án létrejött egyezséget, mely szerint a hitoktatás és isteni tisztelet ellátása a felvett jegyzőkönyvben megállapított díjazással és kötelességgel *Halmi Miklós* bodrogolaszi lelkészre és *Kertész Sándor* bodrogolaszi-i tanítóra bízott — jóváhagyja és megerősíti.

16. Olvastatott és tárgyalatott pénzügyi-bizottság következő jelentése:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1928. évi április 23-ikán az alsózempléni ref. egyházmegye pénzügyi-bizottságának üléséről.

Jelen vannak: Kiss Ernő esperes, elnök, Gecse Lajos e.-m.-i pénztárnok, Csontos József, Dr. Kiss Sándor, Hodossy Béla, Janka Péter, Pataky Sándor, Szabó Andor, Molnár László, Hegedűs László a pénzügyi-bizottság tagjai, ez utóbbi úgy is, mint jegyzőkönyvvezető.

1. Elnöklő esperes üdvözlővén a pénzügyi-bizottság tagjait, a gyűlést megnyitja és felhívja a járási számvizsgálókat, hogy járásuk egyházainak 1927. évi gondnoki számadásairól szóló jelentéseiket tegyék meg.

Pataky Sándor a sárospataki, *Szabó Andor* a tokaji, *Hegedűs László* a megyaszói, *Veres Imre* a tiszaluci és *Kósa Szabó Pál* a tállyai járás számvevői jelentik, hogy járasaik 1927.

évi gondnoki számadásai mind rendben vannak és helyeseknek találtattak. Molnár László, a nagyrozvágyi járás számvevőjének jelentése szerint, e járás egyházainak számadásai, a bodroghalomi egyház számadása kivételével, rendben vannak.

A számvevő előterjesztése után a pénzügyi-bizottság nem bocsátkozik a bodroghalomi számadás elvizsgálásába, mert a nyugták nagyrészen a kiadás jogcímét nem tüntetik fel; olyan összegek vannak elszámolva, amelyek az E. T. értelmében az egyházat nem terhelhetik; sok nyugtán az utalványozás szabálytalan. A bizottság utasítja a számvevőt, hogy a számadást adja vissza; az egyházat pedig szigorúan utasítja, hogy 1927. évi számadását szabályszerűen, a feltüntetett hibák kijavításával 30 nap alatt ismételten terjessze be az illetékes számvevőhöz.

Ez ügyből kifolyólag a bodroghalomi lelkész részéről a számvevőt ért sértegetéseket pedig további eljárás végett a nagytt. egyházmegyei közgyűléshez terjeszti fel.

2. *Gecse Lajos* e.-m.-i pénztárnok beterjeszti az 1927. évi egyházmegyei számadást, melyet a pénzügyi-bizottság tételről-tételre átvizsgált s a következő eredményt állapította meg:

Bevétel	15.660.74 P
Kiadás	15.157.10 P
Maradvány	503.54 P

Ez átvizsgált és helyesnek talált számadás alapján pénzügyi-bizottság

tisztelettel javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy Gecse Lajos e.-m.-i pénztárnoknak az 1927. évre az egyházmegyei számadásra nézve a felmentést megadni méltóztassék.

Továbbá azt a javaslatot terjeszti fel az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy az alapoknál és alapítványoknál kezelt 1 pengőn aluli összegek, az illető alapítók nevének feltüntetésével vonassanak össze és ezután együttesen kezeltessenek.

3. *Gecse Lajos* e.-m.-i pénztárnok előterjeszti az 1928. évi egyházmegyei költségvetést, mely szerint a

Szükséglet ...	5.447·20 P
Fedezet ...	5.447·20 P
Maradvány ...	—·— P

Pénzügyi-bizottság az 1928. évi egyházmegyei költségvetéssel kapcsolatban azt a tiszteletteljes javaslatot terjeszti a nagy. egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a költségvetést jóváhagyni és megerősíteni méltóztassék. Továbbá, mivel az esperesi hivatal részére egy új írógép beszerzése vált szükségessé, pénzügyi-bizottság javasolja, hogy az esperesi hivatal részére az 1928. évi költségvetés terhére egy új írógép szereztessék be, a régi pedig kijavítva a főjegyzői hivatal részére adassék át.

Kmf.

Hegedűs László
jegyzőkönnyvezető.

Kiss Ernő
esperes, elnök.

Egyházmegyei közgyűlés a pénzügyi-bizottság által felterjesztett javaslatokkal kapcsolatban a következő határozatokat hozta :

1. Szigoruan utasítja a *bodroghalomi* egyházat, hogy 1927. évi számadását a nyugták jogcímének világos feltüntetésével, azon összegeknek, melyek az E. T. értelmében az egyházat nem terhelhetik, kiküszöbölésével, továbbá szabályszerűen utalványozott nyugták beszerzése után 30 nap alatt, fegyelmi felelősség terhe mellett az illetékes számvevőhöz terjessze be.

2. A nagyrozvágyi járás számvevőjét, a *bodroghalomi* lelkész részéről ért sértegető iratokat pedig, — mivel a bodroghalomi lelkész ezt az ügyet a közgyűlés előtt bocsánatkéréssel elintézni nem volt hajlandó, — további eljárás végett az elnökséghez teszi át.

3. *Gecse Lajos* e.-m.-i pénztárnoknak az 1927. évi egyházmegyei számadásra vonatkozólag a teljes felmentést megadja.

4. Az egy pengő összeget meg nem haladó alapok és alapítványokat a könnyebb kezelhetőség végett az alapítók neveinek feltüntetésével összevonni rendeli.

5. Az 1928. évi költségvetést jóváhagyja és megerősíti.

6. Az esperesi hivatal részére egy új írógép beszerzését szükségesnek mondja ki s annak beszerzésével az esperest bizza meg. A régi írógépet pedig kijavítva a főjegyzői hivatalnak adja át.

7. Elrendeli végül, hogy az egyházmegye számadása és költségvetése, úgy mint a múltban, — ezután is a tételek feltüntetésével évenként, mint a tavaszi egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének mellékletei kinyomatva közzététessenek.

17. Tárgyaltatott a tállyai lelkésznek a Váradi Szabó Miklós-féle alapítvány megosztása iránt beadott kérelme.

Egyházmegyei gyűlés utasítja a tállyai egyházat, hogy a lelkészi díjlevelet egészítse ki és abba vegye fel a Váradi Szabó Miklós alapítvány — mely 32 kh. 1290 és fél öl tállyai és 62 kh. hold debreceni ingatlant képez — jövedelmének a fele részét.

El kellett rendelni a díjlevélnek ilyen módon való kiegészítését, mert annak idején egyház elmulasztotta felterjeszteni jóváhagyás végett az alapító-levelet és az egyházi felsőbb hatóságnak nem állott módjában az alapító-levél utolsó, homályosnak tetsző ponját helyesbíteni. Mivel az alapító ma már nem él, egyházmegyei gyűlés az alapító intencióinak vél eleget tenni akkor, mikor az egyházban az utóbbi időben kialakult gyakorlat szerint kívánja megosztani a Váradi Szabó-féle hagyatékot.

18. A nagyrozvági egyház a mult évi őszi egyházmegyei közgyűlésnek 18. szám alatt hozott határozatában nyert engedély alapján bemutatja, Szabó Géza, továbbá Illés Ferenc és neje szül: Daróci Klára nagyrozvági lakosokkal megkötött adás-vevési szerződést tárgyalás és jóváhagyás végett.

Az egyházmegyei közgyűlés a nagyrozvági egyháznak azon határozatát, mely szerint az egyház tulajdonát képező s a nagyrozvági 977 3. a. hr. számú 1200 □-öl kiterjedésű ingatlant 650 pengő vételárért Szabó Géza nagyrozvági lakosnak, a 977/5. b. hr. számú 1200 □-öl kiterjedésű ingatlant Illés Ferenc és neje szül: Daróci Klára nagyrozvági lakosoknak 550 pengő vételárért eladta s annak árát a lelkészi

lak melléképületeinek újjáépítésére fordította — jóváhagyja s a jóváhagyott adás-vevési szerződést hasonló jóváhagyás és megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűléshez felterjeszti.

Jóváhagyandó volt a határozat és eladás azért, mert az eladásra az egyházmegyei közgyűlés az előzetes jóváhagyását a múlt évi őszi közgyűlésében 18. szám alatt hozott határozatával már megadta, mert a vételár megfelelő s mert a presbitérium és az egyházközség határozatát a törvényben előírt módon és feltételek mellett hozta meg.

19. A taktaszadai ref. egyházközség jóváhagyás végett bemutatja Edlisz Herman és birtokos társaival kötött adás-vevési szerződést.

Az egyházmegyei közgyűlés Debrecenben 1927. év nov. 14-én és folytatólag Taktaszadán 1927. év november 21-én kelt adás-vevési szerződést, mellyel a taktaszadai ref. egyház, második iskola és tanítói lakás céljára a taktaszadai 201. ik. sz. tkvi betétben 348/3. és 349 hr. számú házat és kerthelyiséget 3600 pengőért megvásárolta s a vételárat előzetesen váltókölcsonnel, később az iskolaépítés költségeivel amortizációs kölcsön felvételével kívánja fedezni — jóváhagyja és jóváhagyás végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűléshez felterjeszti.

Jóváhagyandó volt a vételi ügylet, mert az iskolaépítés közszükségletet képez s a presbitérium és az egyházközség a vételt kimondó határozatát a törvényben előírt feltételek mellett hozta meg és mert az ingatlan értéke a vételárnak megfelelő.

Figyelmezteti az egyházmegyei köz-

gyűlés a taktaszadai egyházat, hogy vétel-árkifizetést csakis a bekebelezett tkvi teher törlése után eszközöljön s a tkvi átíráshoz szabályszerű vázlatrajzot készíttessen.

20. A sátoraljaújhelyi ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett a sátoraljaújhelyi 2401. számú telekkönyvi betétben tulajdonát képező s 1004/10—1004/18. helyrajzi számú ingatlanokra vonatkozó nyolcrendbeli adásvételi szerződést a vonatkozó egyháztanácsai és közgyűlési határozatokkal együtt.

Egyházmegyei közgyűlés a sátoraljaújhelyi ref. egyház által Ficze András és neje szül. Smajda Annával 1927 szeptember 16-án az 1004/10. helyrajzi számú, Csics Endre és neje szül. Szendrei Juliával 1927 október 9-én az 1004/14. helyrajzi számú, Vadász Irmával 1927 október 18-án az 1004/15. helyrajzi számú, Szabó István és neje szül. Dsokebin Irmával 1927 október 18-án az 1004/16. helyrajzi számú, Székely Jolánnal 1927 október 20-án az 1004/11. helyrajzi számú, Rilyák János és neje szül. Balogh Máriával 1928 február 14-én az 1004/13. helyrajzi számú, Rilyák József és neje szül. Homonnay Máriával 1928 február 14-én az 1004/12. helyrajzi számú és a Sátoraljaújhely rendezett tanácsu várossal 1928 márc. 8-án az 1004/17. és 1004/18. helyrajzi számú és sátoraljaújhelyi 2401. számú betétségi ingatlanokra vonatkozólag kötött nyolc rendbeli adásvételi szerződést a maga részéről jóváhagyja és megbízza elnökséget, hogy az okiratokat jóváhagyás végett az Egyházkerülethez terjessze fel.

Jóvá kellett hagyni az adásvételi szerződéseket, mert azok az egyház érdekét szolgálják s mert lehetővé teszik a herceg

Windischgraetz Lajosnétól vásárolt és az OFB. útján igényelt egyházi földek vételárának rendezését. A szerződések kellő gonddal készítették s a jövőben történő fizetések sem sérthetik az egyház érdekeit, mert a hátrálékos vételár után kamat fizetendő s a hátrálékos vételár annak telekkönyvi bekebelezésével anyagi fedezetet nyer.

21/a. A bodroghalomi egyház zavaros vagyongazdálkodásának és gondnoki számadásainak ügyében bodroghalomi egyháztagok panaszt tettek és vizsgálatot kértek. Esperes a vizsgálat eszközzésére először Kun Zoltán t.-bíró és vitéz Nyitrai Károly küldte ki, kik a vizsgálatot 1928 február 14-én tartották meg, másodszor László Ferenc sátoraljaújhelyi egyháztanácsost, ki a vizsgálatot 1928 április 11-én foganatosította. A vizsgálat eredményéről mindkét vizsgáló küldöttség terjedelmes jegyzőkönyvet vett fel és terjesztett be, mely jegyzőkönyvek a bodroghalomi egyház vagyongazdálkodásának, gondnoki számadásainak szabályszerűtlen, sőt törvényellenes voltát minden kétségen felül megállapítják.

Ezek a vizsgálati jzkönyvek egynémely pontban, illetve adatban egymásnak ellentmondók, abban azonban megegyeznek, hogy:

1. Szabályszerűen megkötött és aláírt szerződés a feles gazdálkodásba kiadott egyházi földekre nincs, illetve az 1926 szept. 19-én kelt szerződést 4 (négy) bérlő máig sem írta alá, de nem írta alá a főgondnok s gondnok sem, bár a presbiterium 1926 okt. 3-ikán tartott ülésében 5. sz. határozatával jóváhagyta azt.

2. A lelkész — nem tudni, mikor — kölcsön vett az egyháztól 15 q búzát, 5—6 q zabot, 3—4 szekér szénát és bizonytalan mennyiségű tengerit (állítólag 3 q morzsolt és 1 q csöves tengerit), a kölcsönt a presbiterium 1925 dec. 15-én jóváhagyta ugyan, azonban ezek a termésmennyiségek a gondnoki számadásnak sem bevételi, sem kiadási rovatában nem szerepelnek és a

kölcsön visszafizetve mai napig sincs. A kölcsön kamatainak fizetéséről a jegyzőkönyvek egyike sem beszél.

3. A lelkész 1926-ban 1,311.800 K-t:	104.94	Pengőt
1927-ben	: 149.16	„
1928-ban	: 157.76	„
összesen tehát	: 411.86	Pengő

adócsökkentési segílyt vett be és utalványozott ki magának, anélkül, hogy díjlevelében készpénzjárandóság volna megállapítva, vagy egyháztanácsi határozat volna erre nézve.

4. A legközelebbi papválasztásból kifolyólag egyháztanácsi határozat nélkül paphallgatásra 80.08 Pengőt, illetve 110.50 Pengőt költöttek.

5. Gondnoki számadások főkönyve nincs, a hátrélékok nyilván nem tartatnak.

6. Az 1925. és 1926. évi gondnoki számadások törvényszerűen letárgyalva nincsenek, az 1926. évi bevételi ellennyugták nagy része nem az illető befizető által van aláírva, hanem lelkész által, a kiadási nyugták nem voltak felülvizsgálhatók, mert azok elkallódtak.

7. A templom- és parochia építési költségeiről, — mely szerint befolyt a kivetésből 856 mázsa 91 kg. búza, — van ugyan valamelyes számadás, de ez az elszámolás csak egy külön ívre írónnal történt bevezetéssel van feltüntetve s minthogy hiányzanak a befizetés ellennyugtái, ezek hiányában a 856 q 91 kg. búzának több, vagy kevesebb volta nem volt megállapítható. Az ezen számadás az esperes úr által kiküldött Máté Gyula t.-bíró jelenlétében lezáratván, a kurátor-nak átadatott s az erről felvett jegyzőkönyv a lelkész állítása szerint 1927 novemberében az esperesi hivatalba küldetett. Esperes azonban a Sátoraljaújhelyben 1928 február 1-én felvett panaszjegyzőkönyvben azt mondja, hogy bár hallomása szerint megtörtént a számadás, de azt és a felvett jegyzőkönyvet többszöri sürgetés ellenére sem küldték be.

Az 1927-ik évi számadás az 1928 április 11-ikén tartott vizsgálatkor még nem volt kész, illetve nem volt lezárva.

Egyházmegyei közgyűlés a bodroghalmi egyház vagyongazdálkodásának és gondnoki számadásainak ügyét az E. T. V. t.-c. 33. szakaszának 10. pontja alapján átteszi az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz.

21/b. A *bodroghalmi* egyház vagyoni ügyeivel kapcsolatosan esperes úr bejelentésére

e.-m.-i gyűlés utasítja a bodroghalmi egyház presbitériumát, hogy kántor-tanítójának a létesített megállapodás szerint járó tiszteletdíját 14 nap alatt fizesse meg s ennek megtörténtét esperesi hivatalnak jelentse be.

22. A *báji* ref. egyház felterjeszti négy példányban újjonnan szervezett II-odik tanítói állásának, melyet állami fizetésekiegészítéssel állított fel, — új díjlevelét jóváhagyás, megerősítés s ugyanily célból a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez leendő felterjesztés végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a báji ref. egyház újjonnan szervezett II-odik tanítói állásának új díjlevelét, — mely presbiteri és egyházközségi közgyűlési elfogadó határozatokkal is fel van szerelve, — jóváhagyja és megerősíti s ugyanily célból a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel felterjeszti.

23. A *sárospataki* ref. egyház felterjeszti négy példányban kiállított kis részben módosított lelkesítő díjlevelét jóváhagyás, megerősítés s ugyanily célból a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez leendő felterjesztés végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a sárospataki egyház kis részben módosított lel-

készí díjlevelét, mivel az presbiteri és közgyűlési elfogadó határozatokkal is fel van szerelve, jóváhagyja és megerősíti az-
 zal a kikötéssel, hogy a sárospataki egy-
 ház ama vállalt kötelezettségének, hogy
 a lelkészi javadalmat képező szőlőt jó
 karba hozza, — három évi határidőn be-
 lül eleget tesz.

24. A *sárospataki* ref. egyház felterjeszti 4 pél-
 dányban jóváhagyás, megerősítés s ugyanily célból a
 főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez leendő felter-
 jesztés végett újjonnan szervezett ovónői állásának
 díjlevelét.

Egyházmegyei közgyűlés a sárospa-
 taki egyház újjonnan szervezett ovónői
 állásának díjlevelét, mivel az presbiteri és
 egyházközségi elfogadó határozatokkal is
 fel van szerelve jóváhagyja és megerősíti
 és ugyanilyen célból a főtiszteletű egyház-
 kerületi közgyűléshez tisztelettel felter-
 jeszti.

25. A *megyaszói* ref. egyház felterjeszti jóváhagyás
 végett új lelkészi lak építésére vonatkozó építkezési
 bizottsági, presbiteri és közgyűlési határozatait a terv-
 rajzzal egyetemben.

Egyházmegyei közgyűlés az iratokat
 hiánypótlás végett a megyaszói ref. egy-
 háznak visszaadja s felhívja, hogy a vál-
 lalat kiadásáról szóló jegyzőkönyvet a
 vállalkozó ajánlatával és vele kötött szer-
 ződéssel együtt terjessze fel az egyház-
 megye elnökségéhez a visszaadott iratok-
 kal kapcsolatban. Megbizza elnökséget,
 hogy hiánypótlás esetén, amennyiben ag-
 gály nem merülne fel, az iratokra a jóvá-
 hagyási záradékot vezesse rá.

Nem lehetett érdemben tárgyalni az

ügyet, mert hiánypótlás előtt nem áll adat rendelkezésre, hogy az építkezés mely összegből oldható meg s véghez lehet-e vinni oly keretek között, mint az az egyház határozatából olvasható. Ezért, bár elvben az egyházmegyei közgyűlés az építő munka mellett foglal állást, kénytelen szem előtt tartani az egyház érdekeit s megvárni, míg az ügy teljes egészében elbíráható.

26. A *tállyai* ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett az egyháztanács 1928 január 9-én hozott s a presbiterium feloszlását kimondó határozatát, valamint Biró Lajos és Kelemen Sándor presbiterek felebbezését.

Egyházmegyei közgyűlés *Biró Lajos* és *Kelemen Sándor* presbiterek felebbezését a *tállyai* egyház presbiteriumának 1928 január 9-iki gyűlésén hozott 3. alszámu határozata ellen, mint elkésettét visszautasítja, a határozatot pedig — hivatalból megvizsgálván — megsemmisíti.

Vissza kellett utasítani a felebbezést, mert az E. T. I. t.-c. 45. §-a értelmében a felebbezés 15 nap alatt a lelkészelnökhöz adandó be s nem elegendő annak postára való feladása. Viszont a határozatot meg kellett semmisíteni, mert a megválasztás után a presbiteri tisztség személyi jogosítvány is s épen ezért a lemondás tárgyában szavazattöbbséggel kötelező erővel nem lehet határozni. A presbiterség ebben az esetben nem szavazattöbbséggel, de önkéntes lemondás útján vagy fegyelmi úton szüntethető meg. Miután pedig ily feltételek mellett a határozattal a kívánt cél nem érhető el, azt teljes egészében kellett elbírálás és visszautasítás tárgyává tenni.

27. A *báji* ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett a Mezey János és nejével 1927 június 25-én kötött adásvételi szerződést az 1927 szeptember 27-én tartott közgyűlés 21. számú határozata értelmében.

Egyházmegyei közgyűlés a báji ref. egyház részéről a báji 74. sz. betétben felvett 119, 120. helyrajzi szám s a tanítói lakás céljára Mezei István és nejétől 1927 június 25-én megvett belsőségre vonatkozó adásvevési szerződést a maga részéről jóváhagyja s megbízza elnökséget, hogy a szerződést jóváhagyás végett az Egyházkerülethez terjessze fel.

Jóvá kellett hagyni a szerződést, mert az ingatlanra iskola céljára szükség van, a vételár a forgalmi értéknek megfelelő s mert az ingatlan tehermentes.

28. A báji ref. egyház felterjeszti jóváhagyás végett egy tantermes iskola építésére és tanítói lakás átalakítására vonatkozólag Kocsa A. és Kublik János építési vállalkozókkal 1927 júl. 20-án kötött szerződést.

Egyházmegyei közgyűlés a báji ref. egyház és Kocsa A. és Kublik János építési vállalkozók között 1927 július 20-án létrejött és egy tantermes iskola építésére és tanítói lakás átalakítására vonatkozó szerződést jóváhagyja.

Jóvá kellett hagyni a szerződést, miután abból az egyházra kár nem származik, annak érdekei kellőképpen meg vannak védve, sőt épen az egyház érdekeit képviseli a munkálatok mielőbbi elvégzése.

29. *Czike Ferenc*, tiszaladányi lelkész, 77 éves korára és több év óta teljes világtalanságára tekintettel 1928. évi okt. hó végével leendő nyugdíjaztatását és azt kérelmezi, hogy csekély nyugdíjának pótlása végett

köteleztessék az egyház arra, hogy részére évenként 1000 pengőt, vagy 15 hold lelkészjavadalmi föld haszonélvezetet biztosítson. Későbbi beadványában e kérését odamódosítja, hogy az utódul meghívandó, vagy pályázat útján megválasztandó lelkész köteleztessék arra, hogy részére egyszersmindenkorra 4500 pengőt fizessen ki. Ezenkívül az egyháztól elköltözési és temetkezési segélyt kér, az utódtól pedig beruházási költségeinek megtérítését.

Egyhm-i közgyűlés azért, mert a folyton változó segéd és helyettes lelkészek nem állandó jellegűek, megalapozott és kitartó egyházépítő munkát nem teljesíthetnek: Czike Ferenc agg és világtalan lelkész nyugdíjaztatását 1928 év október végével a maga részéről is ajánlja és a nyugdíjbizottsághoz teszi át. A presbiteriumnak azon határozatát, hogy nyugalmazott lelkészének elköltözési költségeire 150 pengőt, halála esetére 200 pengő temetési költséget szavazott meg: jóváhagyja. Az igényelt beruházási költségek megtérítése az E. T. II. t.-c. 6. §-a, illetve az egyházkerületi Vagyonkezelési szabályzat vonatkozó rendelkezései szerint lesz megoldandó, melynek keresztülvitele az esperes hatáskörébe utaltatik. — A lelkész azon kérelmét azonban, hogy neki az egyház évi 1000 pengőt, mint kiegészítő segélyt adjon, vagy az utód a papi földekből neki haláláig 15 hold földet engedjen át, — illetve újabb beadványa szerint, ezek megváltásáért a megválasztandó lelkész neki egyszersmindenkorra 4500 pengőt fizessen, — mint törvényellenes kérelmet nem teljesítheti.

Az e helyről is forró szeretettel köszöntött hű és öreg lelkésztársat azonban a tiszaladányi presbiterium és az új lelkész áldozatos és cselekvő szeretetébe

ajánlja, s elvárja tőlük az alkony felé szálló életnek minden remegő gondoskodással való istápolását, a saját jószántukból leendő, önként felajánlott segély megszavazását, hogy a hálátlanság és elfelejtkezés fagyos szelét ne érezze meg az a szelíd és drága láng, amely a ladányi egyházban 4 évtizednél hosszabb ideig világitott és melegített.

30. Tárgyaltatott a *tállyai* egyház 20.100 P építkezési kölcsön felvételének engedélyezése iránti kérelme.

E.-m.-i gyűlés — tekintettel arra, hogy a tállyai egyház a 20.100 P kölcsönt egyházi épületeinek: templom, lelkészlak, iskola, vincellér és harangozói lak építésére, illetve javítására akarja fordítani és mert az presbitérium és egyházközségi gyűlések által is megszavaztatott — a kölcsön felvételére az engedélyt megadja, azon kikötéssel, hogy a pénzügyintézetektől beérkező ajánlatok közül a legkedvezőbbet fogja igénybevenni.

Egyben jelen határozatát az E. T. 15. §. d) pontja értelmében jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre is felterjeszti.

31. A *sárospataki* ref. egyháztanács beterjeszti az egyház kebelében működő énekkarának új alapszabályait, melyeket az elavúlt, régi alapszabályok helyébe óhajt iktatni.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy az énekkar új alapszabályai határozott református célokat foglalnak magukban, azokat jóváhagyja és megerősíti. Pótlólag azonban új pontként beiktatja, hogy feloszlás esetén az énekkar minden

vagyona a sárospataki ref. egyházra száll, aki azt külön alapként kezeli és rendelkezésére bocsátja egy újonnan alakuló énekkarnak.

32. A *prügyi* egyházközség beterjeszti énekkarának alapszabályait.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy az énekkar alapszabályainak célkitűzése minden tekintetben kifogástalan, azt jóváhagyja és megerősíti azzal, hogy a 22. §-hoz hozzácsatolja ezt a mondatot: „És egy újonnan alakuló énekkar céljára fordítandó.“

33. A *tiszalúci* presbiterium 1928. év március hó 31-én tartott gyűléséből felterjeszti — a balatonendréd-i egyháztanács megkeresésére, — a békebeli egyházi és iskolai államsegélyek valorizálása tárgyában hozott 2-ik számú jkvi határozatát az egyházmegye állásfoglalása végett.

Egyházmegyei közgyűlés — az összes kebelbeli egyházak nevében — egy szível-lelékkel teszi magáévá a balatonendréd-i és tiszalúci indítványt, illetve határozatot és a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés útján felkéri az Egyetemes Konventet, hogy a békebeli egyházi és iskolai államsegélyeknek 100%-os valorizált értékben való folyósítását kieszközölni méltóztassék, annyival inkább, mivel azok az okok, melyek a békebeli államsegélyek megadását indokoltá tették, most fokozott mértékben fennállanak.

34. Az *alsó- és felsőberegki* egyházak között a lelkeszi ingatlan telekkönyvi megosztása tárgyában felmerült ügyre vonatkozóan Janka Péter e.-m.-i főjegyző jelenti, hogy a vitás ingatlan telekkönyvi ügyet a 2

egyház egyháztanácsának közös megnyugvására elintézte és így kéri annak napirendről való levételét.

E.-m.-i gyűlés a bejelentést tudomásul veszi s az alsó- és felsőberecki egyházak telekkönyv ügyét a napirendről leveszi.

35. Olvastatott Dr. *Baltazár Dezső* püspöknek, az ORLE elnökének a Jóléti és Gazdasági Társulat érdekében írt 341/1928. e. sz. körlevele, melyben arra kéri a lelkészi kart, hogy hozza közelebb egymáshoz a többtermelés érdekében hiveinket és az Országos Mezőgazdasági Kamarát.

E.-m.-i közgyűlés felhívja a kebelbeli lelkészeket, hogy kísérjék figyelemmel az Országos Mezőgazdasági Kamarának olyan akcióit, melyekből hiveinkre gyakorlati haszon hárulhat, igyekezzenek ezeket felhasználni s vegyék igénybe téli vallásos estékkal kapcsolatban azokat az alkalmakat, mikor a Kamara szakférfiai gazdasági előadásokat tartanak.

36. *Sütő Kálmán* tiszalúci lelkész azt az indítványát terjeszti elfogadás végett egyházmegyei közgyűlésünk elé, hogy közgyűlésünk kérje fel tisztelettel a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést a nyiregyházi Leánykálvineum igazgatótanácsa ama kérelmének teljesítésére, miszerint a Egyházkerulettől kért, de a kerületi pénzügyi bizottság által fedezet hiányában el nem vállalt 480 pengő évi segélyt a „Baldácsy-alap“ évi jutalékának terhére, melynek egyik kimondott rendeltetése úgyszólván „a lelkészek özvegyei és árvái inséges sorsának némi enyhítése“, — megszavazni méltóztassék.

Egyházmegyei Közgyűlésünk látván azt a szeretetteljes áldott munkásságot, melyet a Kálvineumok különösen az árván maradt lelkészgyermek felnevelésében

kifejtenek, szíves örömmel járulna hozzá a Sütő Kálmán indítványához. De mert a „Baldácsy-alapnak“ a Főtiszteletű Egyh.-kerület által ezidő szerint kimondott határozott rendeltetése van, nem tartja lehetségesnek kérni az Egyházkerületi Közgyűlést, hogy a nyiregyházi Leánykálvineum részére kért 480 pengő évi segélyt a „Baldácsy-alap“ évi jutalékának terhére szavazza meg.

37. Tárgyaltatott a református tanítók országos egyesülete titkári hivatalának azon kérelme, hogy az egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvei az O. R. T. E. titkári hivatalának megküldessenek azon célból, hogy az abban foglalt szabályrendeletekről értesítést nyerjenek.

Egyházmegyei Közgyűlés az O. R. T. E. titkári hivatalának kérését teljesíti és az egyházmegyei jegyzőkönyv egy példányát az O. R. T. E. titkári hivatalának megküldeni rendeli.

38. *Tantó János* megyaszói lelkész indítványozza a baptista és más egyházak elleni védekezés kiterjesztését, valamint a közigazgatási hatóság fokozottabb igénybe vételét ily kérdéseknél.

Egyházmegyei Közgyűlés felhívja a hatáskörébe tartozó egyházak és lelkészek figyelmét arra, hogy a baptista és más felekezeti egyházbontó elemek, különösen colportörök törvényellenes működését minden esetben haladéktalanul jelentsék az Egyetemes Konventnek, valamint minden esetben kérjék késedelem nélkül a közigazgatási hatóságok erélyes támogatását. Javaslattevő *Tantó János* megyaszói lelkészt megbízza, hogy javaslata tárgyában az őszi közgyűlésre részletes jelentést és indítványt terjesszen elő.

39/a. A *sárospataki* ref. egyház presbitériuma az egyházközségi bíróság megalakításáról jelentést tesz.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházi törvény V. t.-cikk 6. §-a alapján a sárospataki egyházi bíróság megalakítását tudomásul veszi s a választott bíróságot állásában megerősíti.

39/b. A *sátoraljaújhelyi* ref. egyház presbitériuma az egyházközségi bíróság megalakításáról jelentést tesz.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyházi törvény V. t.-c. 6. §-a alapján a sátoraljaújhelyi egyházi bíróság megalakítását tudomásul veszi s a választott bíróságot állásában megerősíti.

40. A jegyzőkönyv hitelesítésére

elnökségen kívül a jegyzői kar tagjai küldetnek ki.

41. A tárgysorozat kimerítettén,

elnök a gyűlést berekesztette.

Jelen jegyzőkönyv határozatai hitelesítették Sátoraljaújhelyen, 1928 május 11-én tartott hitelesítő gyűlésen.

Kiss Ernő
esperes

Meczner Béla
gondnok

Janka Péter
Éles István
Hegedűs László
Dr. Csontos József

II. Bírósági ügyek.

I.

Az alsózempléni egyházmegye bírósága időszaki tanácsának 1928 január 24-én hozott határozatai:

1. 18—B/1927 sz. *Ozsváth Endre* bodrogzsadányi községi tanító panaszára *Halmy Miklós* bodrogolaszi lelkész ellen indított fegyelmi ügyben panaszlott az E. T. V. t.-c. 34. §. A—3. pontjába ütköző fegyelmi vétéséggel miatt feddésre és 36 P perköltség megfizetésére ítéltetett. Az ítélet jogerős.

2. 19—B/1927 sz. *Pálur József* vajdácskai tanító az ellene hivatalból indított fegyelmi ügyben az E. T. V. t.-c. 34. §. A—1. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétések miatt rosszalásra és 10 P perköltség megfizetésére ítéltetett. Az ítélet jogerős.

3. 21—B/1927 sz. *Ifj. Csizmár Ferenc és társai* bodroghalászi egyháztagnak adófelelősségét a bíróság elutasította és felelősséget 30 P költség megfizetésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

4. 24—B/1927 sz. *Nyerges István* simai tanító fizetési ügyében az egyházközség az ítéletben megállapított készpénzjárandóság ki fizetésére köteleztetett. Az ítélet jogerős.

5. 20—B/1927 sz. *Balogh József* bodroghalomi községi tanító és ref. énekvezér panaszára *Tálas Áron*

lelkész ellen indított fegyelmi ügyben a bíróság elrendelte a párhuzamosan folyó büntető bírósági ügyiratok beszerzését és a vizsgálat kiterjesztését abban az irányban, hogy Tólas Áron áruba bocsátotta-e megüresedett lelkészi állását, illetve anyagi előnyt akart-e biztosítani magának az álláshoz juttatás által. — A büntető bírósági iratok még nem érkeztek meg.

6. 25—B/1927 sz. *Kertész Sándor* bodrogolaszi tanító panaszára a bíróság a bodrogolaszi egyházközséget az ítéletben megállapított díjlevélbeli járandóság kiszolgáltatására és 25 P eljárási költség megfizetésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

II.

Az alsózempléni egyházmegye bírósága 1928 ápr. 24-én tartott ülésén az időszaki tanácsot az 1929 tavaszi közgyűlésig terjedő időre a következőképen alakítja meg:

Elnökség: Kiss Ernő, Meczner Béla.
Rendes tagok: Marton János, Janka Károly, Bernáth Aladár.

Póttagok: Éles István, Dr. Asztalos Kálmán, Dr. Meczner Tibor.

III.

Az alsózempléni egyházmegye bírósága Sárospatakon, 1928 április 24-én tartott ülésében a következő határozatokat hozta:

1. *Halmy Gyula* erdőhorváti tanító az E. T. V. t.-c. A. 1, 2, 6. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek miatt 100 pengő pénzbírság és 10 pengő perköltség megfizetésére ítéltetett. Az ítélet jogerős.

2. *Beregszászy István* sátoraljaújhelyi egyháztág adófelelbezése elutasított.

3. A *bodroghalomi* lelkészválasztás ellen beadott felebbezés ügyének tárgyalását a bíróság elnapolta.

4. A *sárospataki* presbiterválasztás ellen beadott felebbezést a bíróság visszautasította.

5. *Szécsi Sámuel és társai* bodroghalászi egyháztagok által a gondnokválasztás ellen beadott felebbezést a bíróság elutasította és id. Horváth István gondnokká választását megerősítette.

6. *Biró Lajos* tállyai volt gondnok presbiterségre való igénye elutasított.

Az egyes pontokat jegyzették :

Janka Péter : 1—4, 6—11/g, 21/b, 34, 40, 41. I. B. 1, 2, 4. II. B. III. B. 2, 3.

Éles István : 12—15, 21/a, 29, 33. III. B. 4.

Hegedűs László : 16, 22—24, 36. I. B. 3, 5, 6. III. B. 1.

Asztalos Gyula : 5/a, b, 30, 37.

Hubay Kálmán : 18, 19, 39. III. B. 5.

Dr. Csontos József : 20, 25—28, 38. III. B. 6.

Tantó János : 31, 32, 35.

Dr. Kérészy Sándor : 17.

Melléklet: a 16. sz. határozathoz.

1927.

Közpénztár

I. Bevételek

	Pengő
1. Az 1926. évi pénztári maradvány	1393 83
2. 1927. évben kiutalt Baldácsy segély	2338—
3. Beerősítési díjak	88—
4. Bíróságok	10—
5. Portó megtérítés	552.04
6. Mtgs Meczner Béla főgondnok jubileumi adománya	140—
7. Egyházkerületi Névtárért 11 egyháztól	17.60
8. Tavaszi egyházkerületi jegyzőkönyvekért 25 egyháztól	100—
9. Konventi jegyzőkönyvekért 11 egyháztól	77—
10. Tűzbiztosítás	2810.02
11. Egyházkerületi közigazgatási pénztár	430.64
12. Közhirdetés	104—
13. Egyházkerületi özv. és árvagyámtár: lelkesz	516—
14. Egyházkerületi özv. és árvagyámtár: hirdetés	26 60
15. Szűkösí tár	51 35
16. Egyházkerületi felsőbb leányiskola	49.20
17. Lelkeszi könyvtár	450—
18. Sárospataki Lapok	532—
19. Egyházmegyei pénztár	479 20
20. Egyházmegyei főkönyvek	368—
21. Gyűlés állandósítás	1633—
22. Lélekszám szerinti kivetés	1798 32
23. Közigazgatás	548—
24. Prot. Irod Társaság	584 80
25. Sárospataki főiskola	13.80
26. Sárospataki tápintézet	12.80
27. Főiskolai épületek	8.10
28. Supplicatio váltság	284 92
29. Kálvineum	230—
30. Rovatos ívek	5 20
31. Portó	8.32

Összesen = 15.660 74

Kiadások

Sorszám	Nyugta száma	A kiadások megnevezése	Pengő
1.	1 2	Baldóczy alapból kiutalt segélyek portóval együtt	2334·82
2.		Esperesi tiszteletdíj 1927. évre --- --- --- ---	1600·—
3.		Esperesi iroda átalány --- --- --- ---	240·—
4.	3 7	Esperesi kápláni ellátás --- --- --- ---	480·—
5.		Esperesi iroda fűtés --- --- --- ---	160·—
6.		Gyámintézeti ügyvezető tiszteletdíj és portó ---	22 84
7.	8 9	Esperesi iktató postakönyv írógép javítás --- ---	38 —
8.	10	Esperesi hivatalos levelek postadíja --- ---	299·58
9.	11 23	Esperesi káplán fizetése 1927 ápril. 1 — 1928 máj. 1-ig	421·24
10.	24 27	Fő- és aljegyzők s pénztáros tiszt díja, iroda átalánya	720·—
11.	28 33	Tanácsbírák tiszteletdíja s portó --- --- --- ---	121·02
12.	34	Tanügy bizottsági elnök tiszteletdíja iroda átalánya	40·52
13.	35 45	Számvevők tanügyi biz. tagok tiszteletdíja --- ---	107·87
14.	46 47	Paróchialis könyvtár --- --- --- ---	524·—
15.	47	Egyházkerületi névtár --- --- --- ---	20·80
16.	47	Konventi jzökönyvekért --- --- --- ---	91·—
17.	47	Egyházkerületi jzökönyvekért --- --- --- ---	208·—
18.	48 51	Egyházmegyei jegyzökönyvekért --- --- --- ---	476·48
19.	52	Britt és külföldi bibliatársaságoknak --- ---	25·—
20.	53	1926. évi kultúr-adó hátralék --- --- --- ---	432·80
21.	54	Tűzbiztosítás 1927 re ker-i pénztárnak	2810·02
22.	55 56	Napidíjak --- --- --- ---	428·57
23.	67	Segély Sárának --- --- --- ---	80 52
24.	68	Takarékba Mtgs Meczner Béla adománya ---	141·02
25.	69	Iroda-szerek --- --- --- ---	1·92
26.	70	Kultúradó és kerületi járulékok beviteléért --- ---	7 70
27.	71	Nyilvántartási könyv --- --- --- ---	20·—
28.	72	Postakihordónak --- --- --- ---	10·—
29.	73	8 vacsora őszi gyűléskor --- --- --- ---	14·40
30.	74	Postaköltség egyházmegyei pénztárnál --- ---	31·20
31.	75	Utalványokért kézbesítési díj --- --- --- ---	13·12
32.	76 77	Sárospataki Lapoknak --- --- --- ---	532·—
33.	78	Prot. Irod Társaságnak --- --- --- ---	586·62
34.	79	Kálvineumnak --- --- --- ---	230·08
Összesen =			13.261·14

Dékáni számadás.

Egyházkerületi járulékok.

1.	Közigazgatási pénztár --- --- ---	430 64
2.	Közhirdetés --- --- --- ---	104·—
3.	Papi özv.-árvagymtár lelkész --- ---	516·—
4.	” ” hirdetés --- ---	26 60
5.	Leánygimnázium --- --- --- ---	49·20
6.	Lelkészí könyvtár --- --- --- ---	450·—

Összesen = 1576·44

Főiskolai járulékok.

1. Sárospataki főiskola	---	---	---	13·80
2. " tápintézet	---	---	---	12·80
3. " " épületek	---	---	---	8·10
4. Supplecationális váltság	---	---	---	284·92
	Összesen =			319·62
<i>Kiadás:</i>				
13 261·14	Összes bevételek =	15.660·74		
1·576·44	Összes kiadás =	15 157·20		
319·62				
<u>= 15.157 20</u>	Maradvány	503·54		

E számadás az alsözempléni egyházmegye pénzügyi bizottságának átvizsgálása után jóváhagyatott s Gecse Lajos egyh.-megyei pénztárnoknak 1927. évről a felmentés megadatott.

Sárospatak, 1928 április 23 án.

Kiss Ernő s. k.
esperes.

Hegedüs László s. k.

Molnár László s. k.

Szabó Andor s. k.

Csontos József s. k.

Az alsözempléni református egyházmegye 1928. évi költségvetése.

I. Szükséglet.

1. Esperes tiszteletdíja	---	---	---	---	1.600·—
2. Esperesi káplán fizetése	---	---	---	---	480·—
3. Esperesi káplán ellátása	---	---	---	---	480·—
4. Esperesi iroda fűtése	---	---	---	---	240·—
5. Esperesi iroda szükséglete	---	---	---	---	160·—
6. Esperesi iroda részére egy írógép	---	---	---	---	600·—
7. Főjegyzőnek tiszteletdíj, iroda-átalány	---	---	---	---	160·—
8. Papi aljegyzőknek napidíja	---	---	---	---	80·—
9. Pénztárnok tiszteletdíja	---	---	---	---	400·—
10. Pénztárnok iroda-átalánya	---	---	---	---	80·—
11. 8 tanácsbíró napidíja	---	---	---	---	160·—
12. Pénzügyi bizottsági elnök tiszteletdíja	---	---	---	---	40·—
	Átvitel			---	4.480·—

	Áthozat	---	4.480.—
13.	Tanító-képviselőknek	---	40.—
14.	Gyámintézeti ügyvezető tiszteletdíja	---	20.—
15.	Magy. Prot. Irod. Társulatnak 52 lelkésze		707·20
16.	7 számvevő napidíja	---	80.—
17.	Egyházaknak segély	---	120.—
	Összesen =		5.447·20

II. Fedezet.

1.	1927. évi pénztári maradvány	---	503·54
2.	Baldácsy-alap	---	520.—
3.	Szükösi tár	---	50.—
4.	Lélekszám szerinti kivetés	---	1.597.—
5.	Gyűlés állandósítás	---	1.605·46
6.	Egyházmegyei pénztár	---	464.—
7.	Magy. Prot. Irod. Társulatnak 52 lelkész után		707.—
	Összesen =		5.447·20

E költségvetés az alsózempléni egyházmegye pénzügyi bizottsága által jóváhagyatott és megerősített.

Sárospatak, 1928 április 23-án.

Kiss Ernő
esperes

Hegedüs László
Csontos József
Szabó Andor
Molnár László
Dr. Kiss Sándor

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A 90. zsoltár 1. versének eléneklése, esperes imája s gondnok gyűlési megnyitója.
2. Alakulás.
- 3/a. Janka Károly napirend előtti felszólalása az illeték egyenérték, a tanítói nyugdíjjarulék és iskola-fentartói járulék ügyben.
- 3/b. Vitéz Nyitrai Károly tanító egyleti elnök közlése az ORTE üdülő telepe kedvezményeire vonatkozóan.
4. Szavazatbontó-bizottság jelentése, Éles István és Hegedüs László tanácsbírák eskütétele.
- 5/a. Szilva István báji és Osváth József tállyai lelkészek eskütétele.
- 5/b. Varga József báji, Bokor Jenő tiszalúci tanítók beerősítése.
6. Br. Vay Miklós lemondása.
7. Móricz István lemondása s a mádi, tiszalúci és tolcsvai járási számvevői állások betöltése.
8. Esperesi jelentés.
9. Bírósági ülés idejének kitűzése.
10. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
11. Elnöki jelentések:
  - a) A semjéni ingatlaneladás jóváhagyása ügyében.
  - b) A tiszakarádi, bodroghalászi, lácai, báji egyházak kölcsön engedélyezése.
  - c) A cigándi egyház kölcsönének és ingatlan vételének jóváhagyása.
  - d) A makkoshotycai egyház nyilatkozatának jóváhagyása.

- e) Dr. Meczner Béla és társai alapító-levelének jóváhagyása.
  - f) A közteherviselés ügyét intéző bizottság hatásköre.
  - g) Tálás Áron bodroghalomi lelkész bocsánatkérése.
  - 12. A karcsai és szerencsi II-od tanítói állások szervezése.
  - 13. Miniszteri leirat állami iskolákba ref. tanerők kinevezéséről.
  - 14. Alsódobszai iskolaépítés.
  - 15. Bodrogzsadányi előkönyörgőség.
  - 16. Pénzügyi-bizottság jelentése.
  - 17. A Váradi—Szabó-féle alapítvány megosztása.
  - 18. Nagyrozvágyi ingatlan eladás.
  - 19. Taktaszadai ingatlanvétel.
  - 20. Sátoraljaújhelyi ingatlan eladás.
  - 21 a. Jelentés a bodroghalomi egyház anyagi ügyeiről.
  - 21/b. A bodroghalomi kántor fizetésügye.
  - 22. Báj tanítói díjlevele.
  - 23. Sárospataki lelkészi díjlevele.
  - 24. Sárospatak óvónői díjlevele.
  - 25. Megyaszói parókia építésének engedélyezése.
  - 26. Tállyai presbérium újjászervezése.
  - 27. Báji tanítói lakásvétel.
  - 28. Czike Ferenc nyugdíjügye.
  - 30. Tállya kölcsönügye.
  - 31. Sárospataki énekkar alapszabályainak jóváhagyása.
  - 32. Prügyi énekkar alapszabályainak jóváhagyása.
  - 33. Tiszalúc felterjesztése az egyházi és iskolai államségélyek valorizálása iránt.
  - 34. Alsó-Felsőberegkei telekkönyv ügye.
  - 35. Jóléti és Gazdasági Társulat átíratá.
  - 36. Sütő Kálmán indítványa a Leánykálvineum segélyezése tárgyában.
  - 37. Az ORTE kérelme jegyzőkönyv megküldése iránt.
  - 38. Jelentés a sárospataki és sátoraljaújhelyi egyházközségi bíróságok megalakításáról.
  - 40. Jegyzőkönyvi hitelesítők kiküldése.
  - 41. A gyűlés berekesztése.
-

II. Bírósági ügyek.

- I. 1. Halmy Miklós fegyelmi ügye.
2. Pálur József tanító fegyelmi ügye.
3. Ifj. Csizmár Ferenc és társai adófelelbezése.
4. Nyerges István simai tanító fizetésügye.
5. Tálás Áron lelkész fegyelmi ügye.
6. Kertész Sándor tanító díjlevélügye.

II. Az időszaki tanács megalakítása.

- III. 1. Halmy Gyula fegyelmi ügye.
  2. Beregszászi István adófelelbezése.
  3. A bodroghalomi megfelelbezett lelkészválasztás.
  4. A sárospataki megfelelbezett presbiterválasztás.
  5. A bodroghalászi gondnokválasztás megerősítése.
  6. Biró Lajos presbitersége.
-

Betűsoros névmutató.

- Alsóberecki: 34.
Alsódobsza: 8/b, d, 14.
Dr. Asztalos Kálmán: II/B.
Báj: 8/d, 11/b, 22, 27, 28.
Beregszászy István: III/B.
Bernáth Aladár: 2, II/B.
Dr. Bessenyei Zenó: 2, 10.
Bíró Lajos: 26, III/B., 6.
Bodroghalász: 116.
Bodroghalom: 4, 8 i, 16, 21/a, b, III B., 3.
Bodrogsadány: 15.
Bokor Jenő: 5/b.
Cigánd: 11/c.
Czike Ferenc: 29.
Csizy Gedeon: 8/i.
Ifj. Csizmár Ferenc I/B., 3.
Csobaj: 8 b, d.
Egyházak általában: 38.
Egyházkerület: 4, 5/a, b, 11/e, 22, 23, 24, 27, 33.
Egyetemes Konvent: 33.
Egyetemes Konvent elnöksége: 3/a.
Egyházlátogatóság: 8/e.
Elnökség: 11/a, b, c, d, 21/a, 40, II/B.
Éles István: 4, 8/c, f, 10, II/B.
Esperes: 4, 6, 8/c, e, f, i, 10, 10/f, g, 14, 16/6, 25
Forgács Gyula: 8/c, f.
Felsőberegkei: 34.
Gecse Lajos: 16/3.
Gyóry Kálmán: 2, 7.
Halmy Gyula III/B.
Halmy Miklós: 15, I/B.
Hegedűs László: 4, 10.

Hernádnémeti: 8/d.
Hodossy Béla: 10.
Janka Károly: 3/a, II/B.
Janka Péter: 10, 16/6, 7, 37.
Jegyzői kar: 41.
Karcsa: 12.
Karos: 8 g.
Kelemen Sándor: 26.
Kertész Sándor: 15, I/B. 6.
Kesznyéten: 8/h, i.
Dr. Kiss Sándor: 8/g.
Kis Miklós: 2.
Közteherviselés ü. t. b.: 11/f.
Kőrössy György: 2.
Kún Zoltán 8/c, f, 10.
Lelkészek általában: 3/b, 35, 38.
Láca: 11 b.
Makkoshotyka: 11/d, e.
Marton János: II/B.
Megyaszó: 8/d, 25.
Meczner Béla: 10.
Dr. Meczner Béla és tsai: 11/e.
Dr. Meczner Tibor: 10, 11/d, II/B.
Móricz István: 2, 7.
Nagyrozvágy: 18.
Nyerges István: IB., 4.
v. Nyitray Károly: 3b.
O. R. J. Ó.: 35.
O. R. T. E.: 37.
Osváth Endre: 15.
Osváth József: 5a.
Pálúr József: IB., 2.
Prügyi énekkar: 32.
Sajóhidvég: 4, 8d.
Sárospatak: 23, 24, 39a, III/B., 3.
Sárospataki énekkar: 31.
Sárospataki főszolgabíró: 8j.
Saujhely: 8d, 13, 20, 39b.
Sáfár István: 2.
Sebeő Gyula: 10.

Senyén: 11a.
Sima: IB., 4.
Sütő Kálmán: 36.
Kósa Szabó Pál: 7.
Szerencs: 8d, 12.
Szécsi Sámuel: IIIb., 5.
Szilágyi Géza: 4.
Szilva István: 5a.
Taktaharkány: 8d.
Taktakanász: 8d,
Taktaszada: 19.
Tantó János: 38.
Tálas Áron: 11g, 162, IB., 5.
Tállya: 17, 26, 30.
Tiszalúc: 33.
Tiszakarád: 11b.
Tiszaladány: 29.
Tokaj 8d.
Báró Vay Miklós: 6.
Varga József: 5b.
Vall. és Közokt. min.: 12, 13.
Veres Imre: 7.
